

כשהאדמו"ר רבי אהרן מבעלזא זצ"ל הצהיר:

**"חלפה הסכנה,
מטוסי האויב לא ייכנסו
עוד לשטח ישראל"**

לקראת שבועת מלכתא

לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 240

פנינים לפרשת נצבים וילך

פעם אחת בראש השנה סיפרתי לו, שראיתי מעשה בספר אחד, שהבעל תקיעה היה יהודי חסידי, והחל לבכות קודם התקיעות. אדם גדול שעמד לציזו גער בבעל התוקע: "מה אתה בוכה? האם גם קודם אכילת מצה אתה בוכה?". והיה לו למו"ח צער גדול מזה, איך זה שמבטלים מיהודי הרגש של מצוה. גם לי היה צער גדול על זה שסיפרתי לו, כי הוא לא נרגע מזה כל ימי ראש השנה. וכי מה היה אכפת לו, לאותו אדם, כי הבעל תוקע בוכה קודם התקיעות? אינני מבין...

הרב טוביה פריינד שליט"א, על גדלותו של הגאון רבי זלמן נחמיה גולדברג, ומה שסיפר על חמיו מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל

"לְלַכֵּת בְּדַרְכֵיךָ וּלְשַׁמֵּר מִצְוֹתֶיךָ" (דברים ל', ט"ז)

השם 'רב זלמן-נחמיה', הפך והיה שם ומושג נערץ ל'גאון מופלא', ול'מאן דאמר' בעולם התורה, בהיכלי ישיבה, בבתי-דין ובתי הוראה, מהלכות הקלות ועד החמורות התלויים בשערה. הוא, שהיה בקי במכמני תורה בחריפות עצומה, הפך לתל תלפיות שפונים אליו, לדעת את חוקי אלוקים ואת משפטיו, תורתו ויראתו, חכמתו, תבונתו ועצתו היו למשיבי נפש. יחד עם זאת הרביץ תורה בכל מכמניה, לתלמידים רבים בהיקף ובהתמדה בל יתוארו.

"כך פסק רבי זלמן נחמיה" - נשמע רבות בדיונים עמוקים בהלכות חושן משפט, שכן משנתו הטהורה במסכת נזיקין הפכה לנכס צאן ברזל בעולם היהדות. כמעין המפכה מים זכים, דובבות שפתותיו ומהדהדות בכל קצוות תבל. רבבות הוגים בעמל ויגיעה בדברי תורתו, סברותיו, פסקיו והכרעותיו שהשאירו ברכה לדורות הבאים. לשם נערץ זה, נחשפתי מצעירותי בימי הבחורות, משפט נפוץ ששמעתי באותם ימים אין ספור פעמים: 'רבי זלמן נחמיה אומר...' - 'רבי זלמן נחמיה סובר...' - 'רבי זלמן נחמיה הכריע...' - 'רבי זלמן נחמיה פוסק...' ובכך שמעתי את שמעו, אף שמעולם לא ראיתיו.

בסוף ה'זמן', בישיבתי, הודיע ה'מגיד-שיעור' בישיבה, כי השנה הבחורים הולכים להיבחן על מסכת פסחים אצל אחד מגאוני הדור. המג"ש דירבן את הבחורים לשנן היטב את המסכתא על בוריה, שכן הרב ה'בוהן' יודע ש"ס בבלי וירושלמי ישר והפוך, וכדאי לעשות לו קורת רוח. המג"ש לא גילה לתלמידים-הבחורים במי המדובר, ולשאלת התלמידים השיב: "זו הפתעה! תלמדו, וביום המבחן אקח

אתכם אל ביתו". הבחורים הכינו את עצמם ושיננו ביגיעה את דפי וסוגיות גפ"ת, בצפייה וב'מתח' לשמוע ולדעת מיהו 'הרב-הבוחן', אצלו יבחנו התלמידים, והאם יצליחו לעמוד בכור המבחן. יומיים לפני הבחינה, פסעתי עם אאמו"ר שליט"א, עברנו על-יד תחנת האוטובוס ברחוב ירמיהו, ונעצר לשוחח עם יהודי שהמתין לאוטובוס. אבי שליט"א, ששימש באותן ימים 'מגיד-שיעור' ו'משגיח' בשיבה, שח עם האיש על תאריך המבחן וכמות הבחורים שיבואו להיבחן בכל פעם. משסיים את השיחה, פניתי לאבי ושאלתי: "האיש הזה קשור לרב שיבחן אותנו? הוא בנו או בן-ביתו של הרב 'הבוחן'?" ענה לי אבי וגילה לי: "זהו הבוחן עצמו! זהו הגאון רבי זלמן נחמיה גולדברג". כך עומד גאון הדור בתחנת האוטובוס? ללא מלווים וללא משמשים? - שאלתי. "כן!". ענה לי אבי: "תדע, שהאיש הזה הינו שר התורה ושר הענווה!" - כמה שנים לאחר מכן, פגשתי רבות בתחנת אוטובוס זו - שהיה למקום מפגש קבוע, וכמסופר בהמשך.

אבדל"ח, למעלה משני עשורים שזכינו לקרבתו של הגאון רבי זלמן נחמיה גולדברג זצ"ל, עת החלנו לעסוק בתורתו של חותנו הגדול, מרן פוסק הדור רבי שלמה זלמן אויערבאך זי"ע, והוצאת הספרים 'שלמי מועד'; 'שלמי שבת'; 'שלמי שמחה' - ועד לתקופה האחרונה, בסיום עריכת הספר 'שלמי ברכה' הנמצא בימים אלו על מזבח הדפוס, שהיה מהמעודדים לעסוק בהלכות ברכות. למרות עיסוקיו הרבים הקדיש ימים ולילות מזמנו, קרבנו וזירזנו ועודדנו אל המלאכה, ליבן בירר ודייק בכל תג ותג מתורת חותנו, ואף רשם לנו את הארותיו עלי גיליון בקולמוסו הזהב.

רובן של ההערות לספר 'שלמי מועד', כתב בנסיעותיו באוטובוס! קיים "ובלכתך בדרך". מימי חלדי, בכל פעם שראיתיו, הרהרתי שזהו המושג בחז"ל 'תורה מונחת בקרן זוית, וכל הרוצה ליטול יבוא ויטול'. כל מי שחפץ היה לשאלו או לשוחח עמו בהלכה, יכול היה להתישב על ידו בתחנת האוטובוס, ולאחר מכן באוטובוס עצמו, והוא בענוותנותו שוחח עם כל אדם כדבר איש אל רעהו, טייל להנאתו בש"ס ופוסקים.

ביום מן הימים צלצל הטלפון, על הקו היה הרב. ובקול העדין החל להתנצל, כי באמצע הנסיעה באוטובוס קו 28, סיים לרשום את הערותיו לפרקים האחרונים שבספר 'שלמי מועד' - עליהם כבר עבר ורשם כמה ימים קודם לכן, ומשסיים, הניחם על המושב שלידי. כשירד מהאוטובוס שכח את שקית הדפים עם החידושים.

"זה היה ממש לפני כמה דקות, אם אתה בירושלים אולי תוכל להספיק עוד לעשות משהו, כדי לאתר את האוטובוס ולמצוא את השקית עם דפי החידושים" - כך נשמע קולו של הרב מעבר לאפרכסת הטלפון. ומיד ניחם ואמר:

"אם לא תמצא אותם, תדפיס לי שוב את הפרקים האלו, ואכתוב מחדש את כל ההארות שנית".

מיד תפסתי מונית, וביקשתי מהנהג לנסוע במהירות לאורך מסלול

קו האוטובוס, בתקווה שאוכל לתפסו באחת התחנות ולמצוא את האבידה. אך מה רבתה אכזבתי, שלא מצאתיה.

לא הודעתי על כך לרב, כי ידעתי שיצטער. כעבור יומיים התקשר הגרז"נ, והתעניין מה היה עם האוטובוס ואם תפסתי. עניתי שלא השגתי. הצייע לי לבוא ולגשת יחד ל'מחלקת אבדות' של אגד, אולי שם ימצאו את השקית עם הדפים.

"חס ושלום!" עניתי לרב, "אגש לשם לבדי ואחפשם". כעבור זמן מה ניצבתי ב'מחלקת אבדות', ותיארתי לפקיד הממונה לסידור האבדות את השקית והדפים. תוך כמה דקות יצא עם שקית, ושאל אם אכן אלו הם הדפים? בדיקה מהירה אישרה כי אכן אלו דפי החידושים של הגרז"נ.

בשמחה התקשרתי מיד לרב, להודיע לו שמצאתי את האבדה והשקית בידי. בקולו של הרב חשתי את השמחה הגדולה שתורה שלמד וכתב באף, נמצאה והוחזרה לידי כדי לשבצה אל תוך ספר מפסקי חותנו הגדול.

מיד לאחר מכן התקשרתי ללונדון, לפטרוני הוצאת סדרת ספרי ה'שלמי'. הנגיד הנכבד הרב משה מוריס שליט"א, שהורה לי לספור את כמות ההארות וההערות שכתב הגרז"נ גולדברג. התיישבתי וספרתי את מספרן, שהגיעו ללמעלה מ-200! הארות וחידושים שכתב הגרז"נ. וכל זה, היה מוכן לכתוב מחדש אם לא היו מוצאים אותם...

תיאר הגאון רבי זלמן נחמיה, במתק לשונו ובשפתו הקולחת: "השווער זי"ע (מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך) היה סמל ודוגמא ל'אדם השלם'. אבן הבוחן בחייו לכל דבר ודבר היתה ההלכה הצרופה. היתה לו חשיבה הלכתית, מבט הלכתי, שפה הלכתית ומונחי לשון הלכתיים.

"מו"ח היה הראשון שבירר סוגיות עמוקות בהלכות שבת, בכל ימיו החדיר בלב הציבור את הזהירות בשמירת שבת. ניתן לומר כי הלכות שבת היו חלק מרכזי בחייו, משך כל השבוע הוא עסק בהלכות אלו. לא אגזים אם אומר כי בשבת לא הניף יד, מבלי לברר את ההלכה. הוא היה ממש בן זוגה של השבת, על פי המדרש בבראשית רבה, ששבת התלוננה לפני הקב"ה כי לכל הימים יש בן זוג ואילו לשבת אין בן זוג. אמר לה הקב"ה: 'ישראל יהיו בן זוגך'. בכל פעולה ותנועה הוא עורר שאלות שלא עלו על דעת איש.

"הנני נזכר בשבת הראשונה שפגשתי אותו בתקופת האירוסין, הנושא שדיבר עמי היה איך מותר לשטוף צלחת בשבת, מדוע אין זה נקרא 'בורר'? ומה ההבדל בין זה לרחיצת פרי עם עפר?"

את פסקיו על שבת הוא החל בעקבות בירוריו על נושא החשמל? הגרז"נ גולדברג זצ"ל: "זה היה נושא נפרד. את ספרו 'מאורי אש' בענייני חשמל בשבת, חיבר מו"ח כמעט לפני שמונים שנה, כשעדיין החשמל בארץ ישראל לא היה נפוץ כל כך. הוא חקר את פרטיו. ספר זה עורר בשעתו הדים נרחבים בקרב גדולי הרבנים ותלמידי החכמים, שסמכו ידם על הספר, למרות שהיה אברך צעיר. הסיבה

המתח שלנו בימי אלול - לא רק אינו מעלה אלא מוריד את האדם לשאול תחתיות... מי שמגיע בהרגשה של מתח אל הימים הנוראים - לא עשה כלום, לא לכך התכוונו גדולי המוסר, בעוררם על סגולות הימים הנוראים ולא זו הדרך בחר ה'

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בשיחה מרתקת ומבט מיוחד על הימים הנוראים

באופן טבעי, מי שזוכה להבין יום הדין מהו, מתמלא לכאורה חרדה עצומה: איך אזכה בדין?

אסור להתמלא חרדה ומתח. תשובה עושים רק מתוך שמחה. אנחנו צריכים לדעת, שאנו חותמים חוזה לשנה החדשה, אבל מתוך שמחה וטוב לבב.

אבל כשרואים את כל הצרות שהיו בשנה האחרונה, הן לכלל והן לפרט, ההרגשה הטבעית היא פחד. פחד גדול מהבאות....

איך אנו אומרים? "אבינו מלכנו". אסור לנו לשכוח את זה. המלך הרם והנישא, השופט, שיושב על כס המשפט - הוא אבא שלנו. איתו אנו הולכים לחתום על חוזה לשנה החדשה. צריך לשוב בתשובה, אבל לדעת שמדובר באבא שלנו, לעשות זאת מתוך שמחה ולקבל קבלות טובות. כשיש שמחה, הלב פתוח ומקבל יותר.

חלילה לאבד את התקווה. נזכור את דברי הצ"ח בפסחים, האומר על הפסוק "שמע ישראל, ה' אלוהינו ה' אחד", שיש פעמים שאדם רואה את מידת הרחמים - ה', ויש שאדם נפגש דווקא במידת הדין - 'אלוקינו', אבל אחרי הכול - 'ה' אחד!'

זהו אותו אבא, שפעם מלטף ומחבק את בנו, ופעם - בראותו שהילד זקוק לחינוך יסודי יותר - מכה אותו. אבל זה אותו אבא, העושה בנו כחומר ביד היוצר. הוא זה שיעלה לפנינו עינויינו מערב, והוא גם יביא סליחתנו מבוקר. הוא יעלה ארוכה ללב שבור, והוא יתבע את האדם על כל מעשה ומעשה.

אם מדובר באב, ואבא טוב כל כך, הרי ברור שכוונתו לטובה, ורק לטובה. אם כך דבר אחד צריך לסלק מאתנו בכל מחיר: את העצב המיותר.

מי שמגיע בהרגשה של מתח אל הימים הנוראים - לא עשה ולא כלום. לא לכך התכוונו גדולי המוסר, בעוררם על סגולות הימים הנוראים, ולא זו הדרך בחר ה', הרוצה בתשובת רשעים, ומושיט את ידו לכל מי שרוצה להתקרב.

כשמספרים על גדולי המוסר, שבהיכנסם לימי חודש אלול היו לובשים ארשת של חרדה, אין בכך אפילו קורטוב של השוואה ל'מתח' המקובל במחוזותינו. החרדה של גדולי המוסר, רבי ישראל סלנטר ורבי איצ'לה פטרבורגר, העלתה אותם לדרגות עליונות ונישאות. לעומת זאת, המתח שלנו בימי אלול - לא רק אינו מעלה, אלא עוד מוריד את האדם לשאול תחתיות. לכן ברור שלא זו הדרך. גם בבית דין של מטה, אם אדם ייכנע למתח שלו, הוא לא יוכל

לפעול בשיקול דעת להשיג לעצמו פרקליטים טובים, שכן בהיעדר יישוב הדעת הוא איננו אדם.

הבה נשאל את עצמנו: וכי הקדוש ברוך הוא רוצה שהאדם יאבד את עשתונותיו, וייכנס למתח ולחרדה, שבדורנו אין בהם כל תועלת? הקב"ה דורש מאתנו כוח רצון ותשוקה להתקרב אליו, לא יותר מזה. גם מי שמסוגל לעבוד את בוראו היום באימה ובריאה, אין הכוונה שהוא לחוץ ומתוח. מי שלחוץ איננו אדם, ולפני שעושים תשובה, צריך קודם כל להיות בגדר 'אדם'...

אז מהי ההגדרה? שמחה? עד כדי כך?

המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין כתב פעם לבחור בסוף ימי בין הזמנים של אב: "הנה הימים המאושרים ממשמשים ובאים"... הנביא אומר: "דרשו ה' בהימצאו, קראוהו בהיותו קרוב", הקב"ה קרוב אלינו, הוא נמצא כאן ועכשיו, הפסוק הזה מכיל בקרבו אושר עצום. לחץ לא-חיובי מקשה על בן תורה להבין את השמחה הזו. חבל, חבל שאין הם מרגישים את התחושה הנפלאה הזו, שהמלך הגדול, מלך מלכי המלכים, שבידו כל המפתחות לכל הבקשות והרצונות, המלך הזה שהוא גם אבא שלנו - נמצא עתה הרבה יותר קרוב אלינו, ויש בידינו אפשרות לבקש כל מה שנרצה. בשל קירבתו היקרה בימים אלה הוא גם ימלא בקלות רבה יותר את בקשותינו. היש לנו ימים מאושרים ושמחים יותר מאלה שאנו עומדים עתה בעיצומם?!

בעבר, החרדה שפיעמה בלבבות לא גולה את השמחה והאושר על עצם היותם של ימים אלו ימי רחמים וסליחה. המוח של היהודי

מרן הרב מפוניבז' זצוק"ל הציע שאלה לפני הבחורים: "אם אדם שוקע בתרדמה, ובחלומו מגיח לעברו אריה ששועט ומבקש לטורפו. האדם פותח בשאגות מתוך שינה: 'הצילוני!' ואנחנו עומדים ומתבוננים בו, סובל ומפוחד. מה נוכל לעשות על מנת להושיעו ממלתעות האריה?"

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: תתעוררו אידאלאך!

"אתם נצבים היום" (דברים כ"ט, ט')

מרן הרב מפוניבז' זצוק"ל נכנס יומא חדא אל היכל הישיבה, והציע שאלה לפני הבחורים: "אם אדם שוקע בתרדמה, ובחלומו מגיח לעברו אריה חד שיניים, שועט ומבקש לטורפו. האדם רואה בעיני חלומו את האריה ופותח בשאגות מתוך שינה: 'הצילוני! הצילוני!' ואנחנו עומדים מהצד ומתבוננים בו, סובל ומפוחד. מה נוכל לעשות על מנת להושיעו ממלתעות האריה?"

הוא הוטיב לה והוא פירק לה:

"אתם יודעים מה נוכל לעשות? נוכל פשוט לגשת ולהעיר אותו. לנער אותו. הוא יתעורר משנתו, החלום יתפוגג וגם האריה ימוג כלא היה".

את זה עלינו לעשות בחודש זה, להעיר את עצמנו, למשות את עצמנו מתוך התרדמה העמוקה בה אנו שקועים. ואת זה עושה קול השופר הצועק ומריע: "תתעורר בן אדם! תתעורר משנתך! עור מתרדמתך!".

הגאון רבי שבתאי פרנקל זצ"ל שההדיר את ספר 'היד החזקה' של הרמב"ם, החזיק בידו את כתב ידו של הרמב"ם עצמו ובהתבוננו שם אל ליבו, שכאשר הרמב"ם כותב שמצוות תקיעת השופר היא על מנת לעורר את האדם כדכתיב "עורו ישנים מתרדמתכם!", הבחין שבכתב ידו של הרמב"ם מופיעה התיבה 'עורו', פעמיים: "עורו-עורו ישנים מתרדמתכם!".

כי את זה צועק קול השופר: 'עורו!'

צאו וראו: גם מאה אנשים כי יתלכדו יחדיו, לא יוכלו לעקור קיר בטון ממקומו, גם אם ידחפו בכל הכוח. הקיר יעמוד איתן ואף פיסת בטון לא תנשור ממנו. ולפעמים יכול אדם אחד בודד, אולי אפילו חלוש כה, להפיל ולהרים גם חמש קירות בטון גם יחד - כאשר אותו אדם נוהג על טרקטור.

הטרקטור בכוחו החשמלי ובזרועות הפלדה שלו, נותן לבן אדם כוח שאין גם למאה אנשים יחדיו. איתו יוכל להרוס ולשבור, להזיז ולעקור.

בחודש אלול כל אחד מאיתנו יושב על טרקטור, כל אחד יש לו כוח עצום בידי, להרים דברים, להרוס חומות בטון ולהתהפך לגמרי, מן הקצה אל הקצה. כוח רב עוצמה יש בידינו בחודש זה, ועלינו רק להשכיל להשתמש בכוח זה, על מנת לסלול לעצמנו דרך להגיע ליום הדין, זכים ונקיים, מנוקים מכל חטא ועוון ודבקים ביראת ה' ואהבתו.

וכדי להצליח לנהוג על הטרקטור האלו, יש לדעת דבר אחד: בנו הדבר תלוי!

מסופר על אחד מראשי הישיבות, שנכנס אל בית המרקחת השכונתי וביקש מהרוקח מספר ויטמינים שהיו נחוצים לו. "תביא לי ויטמין סי, גם ויטמין די", ביקש ראש הישיבה. משקיבל את מבוקשו, הוסיף וביקש: "והכי חשוב, ויטמין בי".

הרוקח פקח זוג עיניים ושאל: "מה זה ויטמין בי, מה ייעודו?" ראש הישיבה הסביר לו: "ויטמין בי הינו ויטמין מיוחד שמי שצורך אותו בימים אלה, יוכל להשיג שנה טובה, מתוקה ומבורכת". נוכח תמיהתו הכפולה של הרוקח, הסביר ראש הישיבה: "מקורו של ויטמין זה הנו במסכת עבודה זרה, בה מסופר על רבי אליעזר בן דורדיא שהיה חוטא מופלג ושב בתשובה, לאחר שבכה והבין שאין הדבר תלוי אלא בי - שעליו עצמו לעמול את עבודת חודש אלול, עליו לקחת אחריות על עצמו ולהשיג את היעד של תשובה והתעלות, הוא זה שיזכה בוודאות לשנה טובה ומבורכת".

על כן עלינו לקיים בעצמנו: עורו ישנים משנתכם ומתרדמתכם. להתעורר בתשובה ובמעשים טובים, למהר לעזוב דרך רשע, ולפלוס לעצמנו דרך אל היכל התשובה, על ידי ריבוי התורה, התפילה והמעשים טובים ביגיעה וביתר שאת.

הפקחים באים...

המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצוק"ל הטעים את הדבר על ידי משל מהחיים:

באחד המחזות של מדינת ניו-יורק, נחקק חוק בלתי מתפשר, לפיו חל איסור עז ללכלך את החצרות שלפני הבתים. החוק הכריח את כל דיירי המחוז לשמור את חצרותיהם לבל תתלכלכנה, על מנת לשמור על נוי והדר המחוז. אנשי העירייה היו מסתובבים מפעם לפעם בין השכונות והחצרות, והיה כי מצאו חצר מלוכלכת ומוזנחת, נקנס בעליה בהון רב.

הסיטואציה הביאה את היהודים להרגל קבוע:

כל אימת והיו פקחי העירייה מתקרבים אל האזור היהודי על מנת לבדוק ולקנוס, היה ממהר אחד היהודים להיעמד בפתח הרחוב, כשקולו היה צווח: "אידאלך! אידאלך!" (יהודים, יהודים). הקול הקורא 'אידאלך!' היה נותן את אותותיו, יהודי הרחוב היו ממהרים לנקות חיש את חצרותיהם בניקוי מהיר ויסודי, ועד שהופיעו פקחי העירייה, כבר הייתה כל חצר מצוחצחת ונקייה.

הסיפור הזה מתרחש גם אצלנו, מידי שנה בשנה. כל אחד הלא אמור לנקות את חצרו, לנקות את בתי נפשו ולהישמר שייותר נקי, זך מכל עוון ומצוחצח מכל אשמה. אולם אין אתנו יודע עד מה, היצר מצליח ללכלך את החצרות ולהפיל אותנו אל פח יקוש. כאשר מתקרב הזמן בו יפקחו על מעשינו, יום הדין, בו יפשפשו לראות ולבדוק האם נקיים אנו וזכים, אם לאו, מופיע קול השופר ומרעים בקולו:

'אידאלך!' - זועקת התקיעה וזועקים השברים, 'אידאלך! יהודים!...' ועלינו מוטל להבין את הרמז, להתעורר מקולו של השופר ולמהר לנקות את החצרות, לשוב בתשובה שלמה ולהיטיב את דרכנו.

פחד, רתת וזיע

עבודת הימים הללו צריכה להיעשות מתוך פחד ורעדה מחד, ומתוך שמחה של דבקות מאידך. "וגילו ברעדה" - במקום גילה, שם תהא רעדה, ובמקום רעדה שם תהא גילה.

אלול הרי הם ימי ההיערכות לקראת הדין הגדול ונורא, וכפי שכותב ה'מטה אפרים' שעל האדם להתמלא פחד, רתת וזיע בימי חודש אלול, מתוך ידיעה מוחשית שהנה מגיע יום הדין הגדול והנורא, וחיינו בני משפחתנו תלויים על כף המאזניים, ובידו להטות את הכף לטובה.

אהבה, שמחה ודבקות

מאידך, בתוך עומק הפחד, מוסתרת גם שמחה עצומה, שמחה על כך שהנה מגיע יום הדין בו נעמוד מול אבינו שבשמים, ניפגש עמו

ונזכה לקרבת אלוקים. הלא כך כתב הרה"ק ה'בית אברהם' מסלונים זי"ע, על הכתוב "אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוקיכם" - שאין לך דבר ערב ומתוק מך, שכולנו מתייצבים ביום הדין לפני מלך מלכי המלכים.

ואילו הרה"ק רבי שמחה מפשיסחא זי"ע, ביטא את הדברים בקולמוסו, בדרך חריזה:

"השמחה והדאגה מוסתרת בפחד, יזכה ה' להיות שניהם גם יחד". את השמחה עמה עלינו לגשת ליום הדין, הסביר כ"ק מרן אדמו"ר ה'פני מנחם' מגור זי"ע, על פי מה שקרא ממאורעות הזמן, מרישומיו של אסיר גוי שנאסר ונידון למאסר של חצי שנה, בכלא שמור ומסוגר, שם סבל מרורות. האיטום בגינו הושב האיש בין סורג ובריה, מעניין בהחלט: תשוקה בערה בקרבו לפגוש את נשיא ארצות הברית, ולשוחח עמו פנים אל פנים. מרוב שבערה תשוקה זו, הוא התייצב במקום בו הופיע הנשיא, דיגל במסירות נפש מעל גבי מחיצות ומכשולים תוך שהוא מסכן את חייו.

בסופו של דבר הוא השיג את מבוקשו: הוא הגיע עד הנשיא בכבוד ובעצמו, ואף הצליח לשוחח עמו כמה רגעים.

בו ברגע קפצו עליו שני אנשי המשמר, אזקוהו ואסרוהו ולאחר מכן הוא נשפט לששת חודשי כליאה מענים. אותו האסיר כתב את הדברים והדגיש שלמרות הכל, כדאי היו לו כל חודשי בית האסורים וכל הייסורים והתלאה אשר עבר, עבור התמורה הנחשקת של לשוחח מספר רגעים, פנים מול פנים, עם נשיא הנערץ עליו. כדאי היה לו לסבול לשם כך.

הסיק מכך ה'פני מנחם' זי"ע:

כאותו אסיר אנו צריכים להיות בהגיע יום הדין. הן אמת, מי יוכל לדעת מה חתמו בעתיד גורלו ביום זה? שמא נידון עתה לכליאה ולייסורים? למכאובים ולצער? אולם שווה הוא הצער וכדאי הוא הסבל, ושניהם מתקטנים לעומת השמחה הרבה והעצומה שהנה, התמלאה תשוקת לבבנו בכך שזכינו לעמוד לפני מלך מלכי המלכים בכבודו ובעצמו.

כמה שמחה צריכים אנו לשמוח בכך!

זה הכלל:

חודש ימים יש בידינו להתמלא בהתעוררות תשובה, לשמוע לקול השופר האומר לנו: 'שובו!'. להתעורר ביראת הדין מחד, כי אכן נורא ואיום הוא היום, ומאידך התמלא בחדווה עילאה ובשמחה של דבקות. ואם כה נעשה, נזכה להיכנס ליום הדין כשאנו צחים כשלג. כתיבה וחתימה טובה.

(יקותיאל יהודה גנזל, נלקט מתוך גיליונות 'באר הפרשה'. מתוך המבשר תורני ח' אלול תשפ')

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

כשליטא נכבשה על ידי הקומוניסטים, הסתתרנו מפניהם. אני זוכר שדירה שיש לה יציאה אחורית היתה יקרה יותר, כי חשבו שניתן לברוח בעד היציאה האחורית. מצאתי מקלט בביתו של שוחט ומוהל... אין זה מדוייק, כי הוא היה מבוקש עוד יותר ממני. ואכן, לילה אחד נשמעו הדפיקות האלימות מהן יגורנו. לחשתי לו: "רבי אייזיק, עמוד הכן ליד הדלת האחורית, ואני אפתח ואראה את מי הם מבקשים..."

הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצוק"ל על מתפללים, ושבים ומתפללים, ולבסוף נושעים

"חזק ואמץ" (דברים ל"א, כ"ג)

בגמרא (ברכות לב) אם רואה אדם שהתפלל ולא נענה, יחזור ויתפלל. שנאמר: "קווה אל ה', חזק ויאמץ ליבך, וקווה אל ה'". יהודי צריך לקוות, ושוב לקוות אל ה'. לא לאבד ביטחונו, להתפלל ולשוב ולהתפלל.

זו עבודת אלול, זה הלקח העולה מהמזמור של אלול: לחיות עם העתיד!

"כל הדוחק את השעה, שעה דוחקתו. וכל הנדחה מפני השעה, שעה נדחית מפניו" (ברכות סד ע"א).

"תניא, אמר רבן גמליאל, פעם אחת הייתי מהלך בספינה, וראיתי ספינה אחת שנשברה והייתי מצטער על תלמיד חכם שבה, ומיהו, רבי עקיבא, וכשעליתי ליבשה בא וישב ודן לפני בהלכה.

"אמרתי לו: בני, מי העלך?"

"אמר לי: קורה של ספינה נזדמנה לי, וכל גל וגל שבא עלי נענעתי לו ראשי."

"מכאן אמרו חכמים: אם יבואו רשעים על האדם, ינענע להם ראשו" (יבמות קכ"א ע"א).

פעם בא יהודי לרבו, סיפר בלב שבור שכמה שהוא מתאמץ- אם המדובר היה ברוחניות, או בגשמיות, איני יודע- מבוסס הוא בבון. מוציא רגל אחת, והשנייה שוקעת...

אמר לו רבו: "היטבת להגדיר את מצבך. אתה שקוע בביצה, ומבוסס בה. אבל ידוע תדע: אם תיכנע, ותשב תחתך, תישאר בה לעד. אבל אם תמשיך ללכת, הרי כל צעד מקרב אותך אל סופה!"...

ובלבד שנדע מה היעד, ונחתור אליו!

שהייתי במחנה הסגר בסיביר. הרוסים הגלו לשם את אויבי המהפכה. אתם מבינים שאני סיכנתי את רוסיה הגדולה... אבל לא רק אותי ואת חבריי. הם הגלו את צמרת המשטר והצבא הליטאי, לאחר שהשתלטו על המדינה. היו שם חמישה עשר גנרלים, וארבעה עשר בישופים ושרים ופקידים בכירים. אז בעיתות מצוקה, מתגלה הטבע האמיתי. בני הישיבה עזרו זה לזה, והם גנבו זה מזה. טוב,

זה בדרך אגב. העבידו אותנו בפרך. בשש בבוקר העירו לארבע עשרה שעות עבודה רצופות. בערב חזרנו, רועדים מקור, מחולשה ומעייפות. אבל בני ישיבה אנו. יש להתפלל ערבית, ולקום מוקדם יותר ולהתפלל שחרית.

אני משכים קום, כל הגויים ישנים, ורואה בעבר השני של האולם את אחד הגנרלים קם ומעיף מבט חרד סביב. שעונים לא היו לנו, את השעה אפשר היה רק לנחש. בכל רגע עלולים לבוא הזקיפים ולהעיר. במהירות הבזק קם, הושיט ידו לצורו, לבש בחטף את המדים הצבאיים המקומטים והדהויים, עם הדרגות על הכתפיים ויער המדליות, והחל מצדיע לעצמו בתזזית, בגו זקוף, עמידה נוקשה, כתפיים מורמות, סנטר מוטה קדימה. סיים בחטף ופשט את המדים. אך דחפם לאמתחתו והזקיפים הגיעו ברוב המולה, להקיץ ליום עבודה חדש.

ראיתי ותמהתי, החלטתי לברר פשר הדבר.

הציבו אותנו בשורות של חמישה, לצעוד אל היער לחטיבת העצים, פילסתי דרך ועמדתי לידו.

התעלם ממני.

התחלנו ללכת, ושאלתיו: "מה זה היה? מה עשית בבוקר, לפני שכולם קמו?"

כשהתקרבה השעה הלכנו לרחוב ברזני, וראינו אשה יוצאת עם סל נכנסנו, המשרתת הראתה את עריסת התינוק. היה שם פתק, עם השם העברי באותיות רוסיות. המוהל מל ואמר את הברכות, אני הייתי הסנדק עם העמידה לברכות.

המשרתת הופיעה: "הכל בסדר? בעל הבית אמר לא ללכת". מה כעת? הביאה לשולחן כיכר לחם, "כיכר השבת", שלושה קילוגרמים. בחיים לא ראיתי כזה כיכר. הוציאה מחבת, אמרה: "זה חדש". שברה לתוכה תריסר ביצים, ספרתי. הדלקתי את האש, וטיגנה חביתה.

אמרת לשוחט: "סעודת מצווה".

אמר: "תאכל!".

אולי קיבל על עצמו תענית.

ישבתי ואכלתי לשובע, לראשונה מזה שבועות רבים. כיליתי הכל עד תום. היו לי שני עדים.

בירכתי, ועמדנו לצאת. המשרתת עיכבה אותנו: "בעל הבית אומר שתיקחו".

לא יאומן, אוצר השווה זהב. שק לחמים, שלושים ושישה קילוגרמים. אמרתי: "פגוש בנו שוטר, ויצווה לפתוח את השק. ישאל מאיפה זה, מה אומר?"

החווירה: "לא, לא!". לחשה. אסור שיחשדו שיש לקצין הבולשת קשר עם יהודי, ואיזה קשר.

עלה במוחי רעיון: "תני לי תלושי קנייה בחנות הממשל".

האזרחים קנו בחנויות הרגילות. עמדו שעות בתור כדי להיווכח שאין כלום. הפקידים ואנשי הצבא והבולשת קנו בחנויות המיוחסות בהן היה כל טוב, ובמחירים נמוכים.

עשתה כן בשמחה, והייתה לנו רווחה למשך זמן רב.

חמישה שבועות עברו. הלכתי ברחוב, והנה קצין הבולשת מולי. פניתי אליו: "אפשר לשאול אותך שאלה?"

החוויר. הסתכל סביב, ולחש: "מה, מה רצונך?"

אמרתי: "ראה כמה אתה מבוהל. כמה הסתכנת בכך. מה עלול לקרות אם יודע הדבר? למה עשית זאת, למה הסתכנת?"

ענה, "ראה, העם שלנו קיים שלושת אלפים שנה. נכון שכעת עובר הוא תקופה קשה. אבל זה כמו יום מעונן, העננים יתפזרו והשמש תזרח. זו תהיה גאוה להיות יהודי, ואני רוצה שבני ידע לאיזה עם הוא שייך, וימצא אליו את דרכו!".

זה נקרא לחיות עם העתיד!

לכל בן ישיבה, לכל אברך, ובעצם לכל אדם, יש זמנים קשים. במיוחד כשעורכים חשבון נפש, והמאזן לא מזהיר. ועלולים ליפול לייאוש, וזה אסור, וגם כוזב. כי העננים יתפזרו והשמש תזרח, וחייבים להחזיק מעמד עד אז.

זה נקרא לחיות עם העתיד.

מבוססים בבון, אבל בכל צעד מתקדמים לסופו. ומתפללים, ושבים ומתפללים, ולבסוף נושעים: "קווה אל ה', חזק ויאמץ ליבך, וקווה אל ה'!"

(מתוך 'הגדת' אלול)

בתחילה חשש, ואחר כך נאות להסגיר את סודו: "ראה", אמר, "הייתי מצביא בצבא הליטאי, פיקדתי על חטיבות. הכל נגדע בחטף, הגלנו לסיביר והפכנו לעבדים. אבל לא אבדה תקוותי שהמלחמה תסתיים, ליטא תשתחרר ואחזור להיות גנרל מהולל. אבל חושש אני, שבינתיים יפעם הדיכוי האכזרי, וישכחו ממני שאיני עבד אבוד אלא גנרל עטור תהילה.

"לכן הגנבתי עמי את המדים, ומפעם לפעם אני עוטה אותם, ומדמיין לעצמי כאילו הייתי סוקר עתה מצעד צבאי העובר בסך, ומצדיע לגדודיו!"

הנה, הוא חי עם העתיד!

כשליטא נכבשה על ידי הקומוניסטים, הסתתרנו מפניהם. רוב התושבים התגוררו בדירות שכורות, ואני זוכר שדירה שיש לה יציאה אחורית היתה יקרה יותר, כי חשבו שניתן לברוח בעד היציאה האחורית. מאוחר יותר הוברר, שהציבו שם מארב. הכלל, מצאתי מקלט בביתו של שוחט ומוהל, בדירה שיש לה יציאה אחורית, מפלט לעת מצוא. 'מצאתי מקלט' - אין זה מדויק, כי הוא היה מבוקש עוד יותר ממני. ואכן, לילה אחד נשמעו הדפיקות האלימות מהן יגורנו.

לחשתי לו: "רבי אייזיק, עמוד הכן ליד הדלת האחורית, ואני אפתח ואראה את מי הם מבקשים".

פתחתי, וחששי התאמת. עמד שם קצין של הבולשת: "פה גר השוחט?"

כיחשתי: "לא!". השחיטה הכשרה נאסרה ברוסיה.

לא ויתר: "פה גר זה שמוהל ילדים?"

גם זו עבירה על החוק. אמרתי: "לא!".

"דריי ניט קין קאפ", סינן באידיש שורשית, "איפה הוא?"

נו, אז מ'הערט מאמע לשון, איז שוין אנדערש. "אייזיק", אני קורא, "אתה יכול לבוא!"

אייזיק מגיח, חיזור כמו סיד. קצין הבולשת מגיף את הדלת אחריו וניגש לעניין: "אתה עושה ילדים ליהודים!", עוד הגדרה. "לפני כמה שבועות נולד לי ילד. אשתי חולמת שאבא שלה דוחק בה לעשות את הילד ליהודי. תבוא מחר בתשע בבוקר לרחוב ברזני חמש. תראו אישה שיוצאת מהבית עם סל, זה סימן שהבית ריק. רק המשרתת נמצאת בו, והיא בסדר. אתה תמול את הילד, ואתה תעזור לו". זו הייתה הסנדקאות הראשונה שלי.

למחרת לא הלך השוחט לעבודה, וזה סיכון בפני עצמו, אם יפוטר ירעב ללחם. החליט שאם כבר, נלך לטבול לפני הברית. בוססנו חמישה קילומטרים בשלג עד לנהר. הוא חצב בקרח וטבל, אני טבלתי אחריו. כמעט ונסחפתי במים, בנס מצאתי את הפתח החצוב ועליתי. איזה קור היה...

חזרנו למרכז העיר. שעונים לא היו לנו. הלכנו לסניף הדואר. היה שם שעון גדול, ועוד דבר חשוב: היה שם תור ארוך. כי אם מוצאים ברוסיה אדם מובטל, מיד מתחקרים אותו. אם אין לו עבודה הוא פריזט, עלוקה. אם יש ולא הלך, נאשם בחבלה בכלכלה. עמדנו בתור לאשנב אחד, לפני שהגענו אל הפקיד הלכנו לתור אחר.

הסוכנים החלו לחטט במטלטלי הקבוצה האנגלית, מוודאים שאין בהם שום תא נסתר המכיל מוצר אסור. הם פתחו את המזוודה הראשונה, השניה, השלישית והרביעית, החמישית והשישית. לאחר שנברו במזוודה השביעית, אמר אחד הסוכנים לעמיתיו: "אם שבע המזוודות בסדר, גם השאר בסדר!"

הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל על המזוודות שהחזירו בתשובה

"וְשִׁבְתָּ עַד ה' אֱלֹקֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹלוֹ" (דברים ל', ב')

מעשה בבחור יהודי חילוני מאנגליה, שתכנן לנסוע לרוסיה עם קבוצה מחבריו הגויים. היה זה בטרם נפילת מסך הברזל הסובייטי, והבחור החליט שאם הוא כבר נוסע לרוסיה, יביא מצרכים עבור היהודים הנתונים תחת אימי השלטון הקומוניסטי.

הבחור בירר למי עליו לפנות, והשיג מספר טלפון של עסקן יהודי שמטפל במשלוחים ליהודי רוסיה. הוא חייג מספר פעמים לטלפון שקיבל, אך בכל פעם נתקל במכשול אחר. פעם לא ענו, פעם היה תפוס, ופעם האיש לא היה בבית. במשך שלושת החודשים שקדמו לנסיעה, צלצל הבחור שוב ושוב ללא מענה, עד שהתייאש והחליט להניח לעניין. יום לפני הנסיעה החליט הבחור לנסות ליצור קשר עם העסקן בפעם האחרונה. הוא חייג פעם אחת והעסקן הרים את הטלפון ושאל לרצונו.

"מחר אני נוסע לרוסיה", אמר הבחור לבן שיחו שמעבר לקו, "הייתי רוצה להעביר מצרכים ליהודים, אמרו לי שאתה האיש שמטפל במשלוחים האלו".

"בוא מהר אלי הביתה!", השיב העסקן, "יש לי כמה דברים שעלי להעביר בדחיפות למשפחה יהודית ברוסיה".

הבחור הגיע לביתו של העסקן, ומצא אותו יושב עם ספר תהילים כשעיניו נפוחות מדמעות, לשאלת הבחור שהתעניין לסיבת הבכי, סיפר העסקן את הסיפור הבא:

"יש משפחה יהודית ברוסיה, שבכל שנה אני שולח לה מצות ויין לחג הפסח. בדרך כלל אני מצרף למשלוח מכנסים, חולצות ועוד חפצים שונים שש להם ביקוש רב בשוק הרוסי. בני המשפחה מוכרים אותם בשוק השחור, וכך יש להם פרנסה לשנה שלימה. אבל אתמול קבלתי מהם מכתב, בו הם סיפרו לי כי משום מה הם לא קבלו את המשלוח האחרון. פסח כבר מתקרב, ולבני המשפחה אין מצות ויין עבור החג. נפלת לי משמיים, אודה לך אם תעביר להם שתי מזוודות עם מצרכים עבור חג הפסח!"

הבחור לקח את שתי המזוודות וטס עמן לרוסיה. המטוס נחת בשדה התעופה. הבחור וחבריו התקברו לעמדות הבידוק של סוכני המס הרוסיים, שנהגו לבדוק בקפדנות את מזוודות התיירים, כדי לוודא

שאין בהן דפנות כפולות ותאים נסתרים המכילים מוצרים אסורים להחזקה ברוסיה הקומוניסטית. למותר לציין כי המצוות והיין הכשר, היו עלולים לגרור תגובות שליליות מצד סוכני המכס הרוסיים. הסוכנים החלו לחטט במטלטלי הקבוצה האנגלית, מוודאים שאין בהם שום תא נסתר המכיל מוצר אסור. הם פתחו את המזוודה הראשונה, השנייה, השלישית והרביעית, החמישית והשישית. לאחר שנברו במזוודה השביעית, אמר אחד הסוכנים לעמיתיו: "אם שבע המזוודות בסדר, גם השאר בסדר!", וכך ארע שהמזוודה השמינית והתשיעית שהכילו את המצוות והיין, חלפו מתחת לחוטמם של הסוכנים הרוסיים בלא בדיקה.

הבחור יצא משדה התעופה, והתקשר לבני המשפחה להזמין אותם לקחת את המזוודות. לאחר המתנה קלה, הגיעה למקום אישה מלווה בילדה צעירה. הבחור ראה את השתיים ואמר לעצמו: "כיצד הן יסחבו עם שתי מזוודות כאלו כבדות? זה לא בא בחשבון! זה גם מסוכן!".

בהחלטה של רגע הוא אמר להן: "אתן יודעות מה? אל תדאגו, לכו אתן מלפנים, ואני אחריכן עם המזוודות. אני אראה לאן אתן נכנסות ואכנס אחריכן. אל תדאגו, אני כבר אדע איך להיזהר שלא יתפסו אותי!".

האם ובתה החלו ללכת, כשהבחור צועד בעקבותיהן ומסכן את עצמו, כדי לסייע לשתי יהודיות בלתי מוכרות. כעבור מספר דקות,

את מה שהרוסים כבר הבינו מזמן, עוד לא קלטה ישראל. הם לא קולטים שכשר ישנם מאות אלפי בעלי תשובה על אף כל ההסתה, זהו הזמן להרים ידיים! אבל ברגע מסוים גם הם יבינו את האמת

מצב דומה נותר כאשר מכווצים את הכביש לשני מסלולים לכל צד בלבד. אמנם הדרך צרה, אבל עדיין ישנה אפשרות לנהוג בחוסר זהירות. אך כאשר מצמקים את הכביש לנתיב אחד בלבד, נותר עורק תנועה חד-מסלולי, וכל הנהגים נאלצים לנסוע זה אחר זה בטור עורפי, במתינות ובסבלנות כי אין כל דרך אחרת!

בדומה לכך יארע באחרית הימים, כאשר יתקיים בנו מאמר הכתוב: "בצר לך". באותה עת הקב"ה יצר את כל השבילים, וממילא יצטרכו הכל להתקדם לכוון אחד בלבד, עד שיתגשם בנו סוף הפסוק: "ושבת עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו". אנשים יפקחו את עיניהם ויבינו כי אין לאן לברוח, אין כל דרך אחרת!

"אנא אלך מרוחק ואנה מפניך אברה. אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך. אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ים. גם ים ידך נתחני ותאחזני ימינך" (תהילים קלט ז-י). הדרך האחת והיחידה תוביל ישירות אל בורא העולם. וכשכל עם ישראל כאיש אחד בלבד אחד, יכיר במלכות ה' יתברך, יתקיים בנו הפסוק: "ושב ה' אלוקיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים".

אגלה לכם את הסוד האמיתי, שבגינו התפרקה ברית המועצות: מנהיגי רוסיה הקומוניסטית אמרו לעצמם במשך שנים, כי הם מחקו, חלילה, את בורא העולם מתודעת האזרחים הרוסיים. אבל כאשר ראו כי גם לאחר כשבעים שנות קומוניזם, יכולים לצוץ עשרות אלפי בעלי תשובה - הם הבינו שהקב"ה יותר חזק מהם, והרימו ידיים.

את מה שהרוסים כבר הבינו מזמן, עוד לא קלטה ישראל. הם לא קולטים שכשר ישנם מאות אלפי בעלי תשובה על אף כל ההסתה, זהו הזמן להרים ידיים! אבל ברגע מסוים גם הם יבינו את האמת. סוף כל סוף הם גם חלק מעם ישראל, ובכל רגע נתון הם יכולים לעבור לצד השני של המתרס ולהצטרף לקהל יראי ה'.

(מתוך 'אריה שאג' - דברים)

החלו השתיים לטפס במדרגות המובילות לביתן, כשהבחור עולה אחריהן עם המזוודות מתנשף ממאמץ. בבית פנימה נפתחו המזוודות ותכולתן התגלתה. מה לא היה שם? יין ומצות, מצרכים לחג, ובגדים וחפצים למכירה בשווקים הרוסיים. בני המשפחה הביטו בתכולת המזוודות, ופרצו בצהלות שמחה מלוות בדמעות התרגשות.

לאחר שהתלהבות הראשונית שככה קמעא, נזכרו בני המשפחה בבחור שהביא עבורם את המזוודות: "רגע! מה איתך? איפה אתה מתכנן לשהות בליל הסדר?"

"אה, נראה לי שאהיה עם החברים שלי. אמנם הם לא יהודים, אבל אני מסתדר איתם היטב!"

"מה, בחור יהודי ישהה במחיצת גויים בליל הסדר? זה לא בא בחשבון! בליל הסדר אתה מגיע אלינו ומתארח אצלנו!"

לבחור לא נותרה ברירה אלא לקבל את ההזמנה. הוא התארח בבית המשפחה בליל הסדר ובלילה שאחריו. מרגע לרגע הוא התחבר לאווירת החג, והתפעל מהיהודים הצדיקים שמוסרים את נפשם, כדי לשמור על הגחלת בלב הכפור הסובייטי המנוכר ליהדות.

חג הפסח חלף, והבחור שב לאנגליה. בימים הבאים הוא התהלך מהורהר ואפוף מחשבות על אורח חייו. הוא ערך חשבון נפש ואמר לעצמו: אם יהודים החיים תחת משטר הקומוניסטי, מוכנים לשמור על השבת ועל החגים במסירות נפש, כיצד יתכן שאני, שמתגורר במדינה חופשית ויכול לעשות הכל, חי כמו גוי?!

כך החלו לפעם בו הרהורי תשובה. עם הזמן הוא שינה את אורחות חייו מהקצה אל הקצה, והתקרב ליהדות. כיום הוא משמש כראש ישיבה ומרביץ תורה למאות.

ראו נא כיצד מגלגל הקב"ה את העניינים ומקרב את בניו! ראו כיצד הרצון לסייע ליהודי רוסיה, הוביל את הבחור למסירות נפש. ראו מה זו השגחה פרטית. הרי אם היה העסקן עונה לבחור בצלצול הראשון, הוא לא היה יודע שהמשפחה היהודית לא קבלה את המשלוח. רק לאחר חודשים, נודע לעסקן כי המשלוח לא הגיע ליעדו, ובעקבות זאת הוא נעזר בשרותיו של הבחור.

ראו נא כיצד גרמו שתי מזוודות לבחור לחזור בתשובה, והפכו אותו לתלמיד חכם ומרביץ תורה. ראו כיצד הקב"ה מנהל את העולם. אין זו אלא תחילת התגשמות ההבטחה: "והשבות אל לבבך בכל הגויים אשר הדיחך ה' אלוקיך שמה. ושבת עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו ככל אשר אנכי מצווך היום".

הקב"ה הבטיח לעם ישראל: "בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו" (דברים ד, ל).

ניתן לדמות את הדבר לאוטוסטרדה בת שמונה מסלולים כפולים. מובן מאליו שבכביש כה רחב ניתן לטוס במהירות הסילון, לחתוך נתיבים ולנהוג בפראות. גם כאשר מפחיתים מהאוטוסטרדה שני מסלולים, נותר כביש בעל שישה נתיבים לכל צד - תוואי מרווח לכל הדעות, המאפשר לנהגים לעבור מנתיב לנתיב ולשבור את חוקי התנועה. כאשר מצמצמים את הכביש בשני מסלולים נוספים, עדיין נותרים ארבעה נתיבי תנועה כפולים, מה שמניח לנהגים להשתולל בשעטה חסרת רסן.

"אומר לרב את האמת, התעורר לי הלב... צעקתם 'ה' הוא האלקים', ואני שאלתי 'מה הם צועקים?' זה היה כל כך מרגש, לא הבנתי מה צועקים... היה שם אדם דתי שהסביר לי את משמעות הדברים, אחר כך באתי לשבת לישיבה, וזהו, מאותו לילה של סליחות הפכתי לאדם אחר!"

הגאון רבי ראובן אלבו שליט"א, על האחריות לקירוב רחוקים

"אתם נצבים היום בלכם... מחיטב עציף עד שאב מימך" (דברים כ"ט, ט"ו)

ה'אור החיים' הקדוש כותב, כי במלים "לעברך בברית ה' אלוקיך", כוונת משה רבינו: "להכניסם בערבות זה על זה, כדי שישתדל כל אחד בעד חברו לבל יעבור פי ה', ויהיו נתפסים זה בעד זה".

חז"ל (שבועות לט ע"א) אמרו ש"כל ישראל ערבים זה בזה". הערבות ההדדית שיש בעם ישראל, היא הדבר שיכול לגרום להם להיות נצבים ועומדים עד סוף כל הדורות.

הערבות מחייבת כל אחד ואחד לחוש אחריות על מעשי חברו. אי אפשר לומר 'מה אכפת לי', או 'לא אני עשיתי את העבירה'... חלילה לחשוב כך! עם ישראל כולו מצוי תחת כפיפה אחת ובערבות אחת. כל יהודי צריך להשתדל שחברו לא יעבור את פי ה', ואם לא עשה כפי יכולתו כדי למנוע מיהודי אחר לחטוא - עלול הוא להיתפס בעונו ולהיענש על כך!

הרמ"ק, הלא הוא רבי משה קורדוברו זצ"ל, נתן טעם בדבר ובאר, שכל אחד מעם ישראל כלול בחלק חברו. היהודי האחר הוא חלק ממך, בדיוק כפי שהיד שלך היא חלק ממך. וכשם שבידך למנוע את ידך מלעשות עבירה ולעוצרה, כך יש לך כוח למנוע את הזולת מלעבור עבירה. וכשם שברור שכאשר ידו של אדם עשתה עבירה, הוא נענש על כך, כך נענש היהודי כאשר חברו חוטא. אם ראית את חברך עובר עבירה, והיה בכוחך למנוע אותו ולא מנעת - סימן שגם בך יש חלק מן העבירה הזו. אולי במינון קטן, אחד מני אלף, אבל החיסרון קיים.

מראים עברה למי שיש חלק בה

האדמו"ר רבי אהרן מבעלז זצ"ל, היה איש אלוקים קדוש. כל כולו היה דבוק בשכינה וברוחניות, ולא פעם ולא פעמיים ניכרה אצלו רוח הקודש. הוא עצמו ניצל בנס מכוס התרעלה, וחסידי הצליחו להבריחו, אך כל משפחתו נהרגה בשואה.

כדי להבין את עוצמת גדלותו, נספר מעשה שסיפר לי רבי חיים ברים זצ"ל, שהיה אחד ממקורבי:

ב'מבצע סיני' שרר בארץ פחד נורא, ממטוסי אויב שיחדרו לשטח המדינה ויעשו בה שמות. ישראל לא הייתה ערוכה לתרחיש כזה, מקלטים לא היו, והתושבים הונחו לחפור חפירות ליד הבתים, ולהיכנס לתוכן בעת ההפצצות. ברור היה שאין זו הגנה מספיקה

מפני הפצצה אווירית, אלא השתדלות גרידא. באותה שעה עמד רבי אהרן מבעלז בסמוך לחלונו, כשהוא מניח את ידו עליו, ובמשך שלושה ימים - מיום חמישי עד שבת בבוקר - לא זז משם! בכל אותו זמן לא ישן, לא אכל ולא שתה! בשבת בבוקר הוריד את ידו ואמר לחסידיו: "זהו, עכשיו הכל בסדר, וכבר אפשר להתפלל תפילת שחרית של שבת!". לאחר שהתפללו שחרית וסעדו את סעודת השבת אמר להם: "חלפה הסכנה מעל ישראל, מטוסי האויב לא ייכנסו עוד לשטח ישראל".

היה זה הוא שעצר אותם!!

פעם באו ואמרו לו: "רבינו, מה אפשר לעשות? חילולי שבת כה רבים נעשים בארץ ישראל! פה, בעיר הקודש ירושלים, ברחוב יפו, עוברות מכוניות בעצם היום הקדוש!".

"שקר!", עצר הרב את הדוברים, "אל תדברו קטגוריה על עם ישראל. ישראל קדושים, ואין בהם מחללי שבת! אין דבר כזה! אתם מדמיינים!".

התעקשו הדוברים ועמדו על דעתם, כי המצב אינו מזהיר כפי שסבור הרבי. הם הציעו שהרבי יבוא בשבת לרחוב יפו, ויבדוק מקרוב את מצב הדברים.

הסכים הרבי, ובעצם יום השבת הלך איתם לרחוב יפו, לבדוק את המצב מקרוב. באותה תקופה המצב היה שמדי דקה חלפה מכונית ברחוב. והנה עמד שם הרבי הקדוש למעלה מחצי שעה - ואפילו

מכונית אחת לא עברה!

"הלא ראיתם" - אמר להם הרבי בטרם לכתו משם - "עם ישראל קדושים, ואין בהם מחללי שבת!"...

מכיוון שלא היה ברבי הקדוש שמץ של חילול שבת, משמייים לא הראו לו את חילולי השבת שנעשו בארץ ישראל. לא היה לו חלק ונחלה בהם!

אם "ריק הוא - מכס" (דברים לב, מז) - אם אתה רואה בחברך עבירה, סימן שיש גם בך חלק קטן מני אלף מאותה עבירה! האדמו"ר הקדוש מבעלז לא ראה את חילול השבת, כיון שלא היה בו שום חלקיק של חילול שבת!

זוהי ברית הערבות בעם ישראל! אדם שרואה את חברו עובר עבירה ואינו מוכיחו - יש בו החיסרון של אותה עברה, ואם ישכיל להוכיחו - יצליח לשרש ולעקור את חלקיק אותה עבירה מתוכו.

ערבים - כל אחד לפי כוחו

אמנם - ממשיך ה'אור החיים' הקדוש ואומר - ברית הערבות מחייבת כל אחד רק "כפי היכולת" שבידו.

מה הכוונה?

חיוב מצוות תפילין, למשל, חל על כל אחד ואחד מישראל באותה מידה. גדול הדור והאיש הפשוט שבפשוטים; הילד שאמש מלאו לו שלש-עשרה שנים ונעשה בר מצווה וסבו בן השמונים - כולם חייבים באותה מצוות תפילין ובאותה ציציית.

כך גם בלולב. נער צעיר, שזה מכבר נעשה בר מצווה, צריך לקנות לולב ואתרוג, ולהשתדל להדר במצווה זו, בדיוק כמו רב בית הכנסת. אין כל הבדל ביניהם מבחינת חיוב המצווה!

לעומת זאת חובת הערבות אינה שווה כולם. כאן נמדד החיוב לפי היכולת. אמנם גם הנער מצווה להוכיח את רעהו, וגם יהודי פשוט ערב לאחיו, אך חיובם הוא בהתאם לאפשרויותיהם. אין בכוחו של נער להוכיח את בני עירו, ולכן הוא לא ייתפס בעוונם, אולם אם התעלם מחברו שנכשל בהלכה ידועה, יתכן שיתבע על שלא הוכיחו.

לעומתו, אדם גדול שדבריו נשמעים, אדם שיש לו כוח הנהגה בעם ישראל - חייב מדין ערבות להוכיח את אנשי דורו, ואם לא עשה זאת - ייחשב לו כאלו חטא באותו עוון.

יש אדם שיכול להשפיע על משפחתו, ואם לא ידריכם בדרך הישר ייתפס בעוונות משפחתו. ויש אדם שממונה על קבוצה גדולה יותר, והוא ייתבע: מדוע לא הפעלת את הכוח שלך? נתתי לך כוח ויכולת יותר מאדם אחר, אנשים רבים סרים למרותך, מדוע לא מנעת מהם לחטוא?!

לכן לא הסתפק משה באמרו "כולכם", אלא פרט את כל הממונים בעם: ראשי העם, ראשי השבט, וכן הלאה, כל אחד לפי דרגת השפעתו יתחייב על הנשמעים לו.

"טפכם נשיכם וגרך אשר בקרב מחניך מחוטב עציך עד שואב מימך". יש מי שאחראי על הסף והנשים שבכל משפחה, יש אדם שביכולתו להשפיע על הגרים בעם, שאינם מתמצאים די הצורך בכל

ההלכות הנחוצות, ועלולים להיכשל אם לא ימשיכו ללמד, ישנם אנשים פשוטים, כחוטבי עצים ושואבי מים הטרודים במלאכתם, ומי שיש בידו אפשרות להשפיע עליהם - חייב מדין ערבות ללמדם תורה, ולקרב את ליבם לאביהם שבשמים, ובכך להצילם מעברות.

ואם אינו עושה כן - עלול הוא להיתפס בעוונם! אין יהודי שאינו נכלל בברית הערבות, ועל כל אחד לעשות מה שביכולתו, כדי למנוע ממי שתחת השפעתו לחטוא לה'.

אם יש בך יכולת להשפיע - צא לערים ברחבי הארץ, בהן חיים יהודים רבים כל כך בבורות נוראה! אתה יכול ללכת לאור יהודה, לאשקלון או לקרית גת ולבדוק, אולי אתה יכול להציל יהודים מחטא! כי אם אתה יכול, ואינך עושה זאת - אתה עלול להיתבע על כך ולהיתפס בחטאם!

יש אנשים שאין זה בכוחם, הם לא קבלו משמים כישורים מתאימים, ואכן מוטב יישבו וילמדו, וירבו זכויות של לימוד תורה בעם ישראל, אך מי שמושך אנשים בדיבורו, ויש לו מה לתרום לאחרים - אל לו לעשות שיקולים של נוחות, אלא יקום ויעשה מעשים לכבוד ה', למען אחיו התועים, כמובן אחר הת"עצות עם רבותיו בעניין.

הצימאון גובר והאחריות גדולה!

כיום הצימאון גובר מאוד! לפני מספר שנים שהיתי בקיבוץ חילוני מובהק במשך שלושה ימים, והשתוממתי לראות את התשוקה שלהם לדעת. מזכיר הקיבוץ ביקש ממני שאתן הרצאה לאנשי הקיבוץ. הם רצו לשמוע, ובאמת באו ושמעו!

לאחר מכן סיפר לי המזכיר, כי בכל ראש השנה הם מביאים בעל תוקע, וגם ביום כיפור מתקיימת תפילה בציבור, בה משתתפים רבים מבני הקיבוץ. "אמנם אנחנו חילונים" - אמר - "אך איננו רוצים לאבד את זהותנו היהודית, ולהתנתק מהשורשים".

גם בני הקיבוצים, המנותקים כליל משמירת הדת, מבינים שזהו חיבורם לעם הנצח.

בקיבוצים מסויימים יש כבר כמה בעלי תשובה, והם מבקשים לקיים שם בשבתות מניין כשר של עשרה שומרי שבת. וכך, בכל שבת הם מזמינים בני ישיבות או אברכים, המגיעים מחוץ לקיבוץ ומשלימים מניין כשר, ואליהם מצטרפים אנשים מהקיבוץ.

אכן, רוח טהרה חופפת על עם ישראל, וזה מחייב את כל מי שבידו להשפיע על העם שבשדות. כל אחד מכיר את עצמו אם יש לו יכולת כזו, רק תדעו שאחיהם מחכים לכם!

באחת השנים, בתום מעמד הסליחות, ניגש אלי אברך כבן שלושים וסיפורו בפיו: "לפני עשר שנים הייתי בצבא, ושמעתי שיש מעמד של סליחות בישיבת 'אור החיים'. הייתי חילוני גמור, אבל באתי מתוך סקרנות. אומר לרב את האמת, התעורר לי הלב... צעקתם 'ה' הוא האלוקים', ואני שאלתי 'מה הם צועקים?' זה היה כל כך מרגש, לא הבנתי מה צועקים... היה שם אדם דתי שהסביר לי את משמעות הדברים, אחר כך באתי לשבת לישיבה, וזהו, מאותו לילה של סליחות הפכתי לאדם אחר! כיום אני אברך, שקוע כולי בלימוד התורה".

מי היה מאמין? לפני עשור לא היו לו מושגים ביהדות כלל, הוא לא ידע אפילו מהי שבת, וכעת הוא בן תורה אמיתי!

נפשו של כל יהודי צמאה לדעת. אברך מוסר שיעור שבועי במושב נידה, ואינו משער את התוצאות של המאמץ שמשקיע. בתחילה באים שניים-שלושה אנשים, בשבוע שאחר כך ארבעה-חמשה, ולפתע גדל השיעור ומתפתח, וכל בני המושב מושפעים ממנו לטובה.

ומה היה קורה, אילו מקים השיעור לא היה שם אל לבו את ברית הערבות שיש לו כלפי אותם אחים תועים?!

תן להם לטעום מהמתיקות הזו!

ה'אור החיים' הקדוש מציין את חשיבות הערבות בעם ישראל, ומדגיש שאסור ליהודי לחשוב: 'אני צריך ללמוד תורה ולקיים מצוות, אין לי זמן להשקיע בקרוב רחוקים'... זו טעות! התורה לא תתקיים אם לא נחשוב על הזולת, אם לא נדאג שגם השני יקיים תורה ומצוות.

בשנים האחרונות תנועת התשובה גדלה והולכת, הביקוש גדול, רק תפתח להם את הדלת, הם יבואו! בשיבה ארגנו אכסניה לשבעים אורחים שרוצים לראות את עולם התורה. עשרות אנשים נוספים שביקשו לבוא - נדחו מפאת חסר מקום! הלוואי והיה לנו מקום לכולם. עם ישראל פתוחים לקבל, הם טועמים שבת אחת ונשארים! באחת השנים השתתף כאן בסליחות יהודי חילוני, שדרן ספורט. לאחר אמירת הסליחות הוא ניגש אלי, ושאלתי אותו: "מאין באת? מה גרם לך להגיע?"

"אני גר בגבעתיים, וכל בני משפחתי כבר היו פה", הוא סיפר. "כל אחד מהם חזר עם דמעות בעיניים, שאלתי אותם 'מה קרה? מה ראיתם שם?' והם אמרו לי 'תשמע, אתה חייב לראות את המחזה הזה בעצמך!'"

"מה אני אראה? אני לא מבין, הנה, יש פה בתי כנסת, ומה יש לראות בסליחות? אומרים סליחות, חטאנו לפניך... אבל בסוף באתי... כבוד הרב, דע לך! מרגע שנכנסתי לא פסקתי מלבכות, אני מסתכל, שומע ובוכה. עכשיו הבנתי מדוע הם באים אלי בדמעות ואומרים: 'זה משהו מרגש ומצמרר'..."

עם ישראל פתוח לקבל, עלינו רק לפתוח להם פתח לטעם ולראות! אנו נפתח להם פתח, והקב"ה יפתח לכולנו שערי רחמים ורצון, שנזכה להשיב אליו עוד בנים אובדים.

לא מאמינים או לא יודעים?

אחד האברכים שלנו, גאון עצום, הגיע לכאן בזכות אהבת חברים. הם היו כמה חברים מוכשרים, המצטיינים ביותר בבית ספרם. אחר כך היו קצינים ומפקדים בצבא, ואפילו מדריכי קצינים.

אחד מהם שמע דרשה וחזר בעקבותיה בתשובה, הוא שידל חבר נוסף לבוא ולשמוע, בלי התחייבות... הגיע, שמע ונשאר. באותה דרך הם השפיעו על חברים נוספים, עד שנשאר חבר אחד, שעדיין לא טעם את מתיקות התורה.

חבר זה היה המוכשר ביותר מביניהם, אך כמה שדיברו אתו הוא לא הסכים. "עזבו אותי, אלה דברים ישנים של ימות מתושלת... מה לנו ולדברים האלה?"

המשיכו החברים להפציר בו, עד שאמרו לו: "שמע, אתה זוכר שפעמים רבות ביקשת שנלך למקום פלוני, על אף שלא היה לנו חשק ללכת, וכדי לא לשבור את המילה שלך הלכנו איתך, נכון? מדוע כעת אתה שובר את המילה שלנו? זו חברות? זו ידידות? גם אתה צריך לשמוע לבקשתנו. תבוא, תשמע, לא מחייבים אותך כלום, רק תשמע!"

"צודקים", הוא הסכים בשם החברות שלהם, "אני בא, אבל מראש אני אומר לכם שחבל על הזמן שלי, כי אני לא מאמין בזה בכלל"... הוא הגיע לכאן במוצאי שבת. באותה תקופה הייתי מוסר בכל מוצאי שבת שיעור מעמיק בספר 'מסילת ישרים', והבחורים היקרים היו יושבים ושומעים. הוא נעמד בפתח, ולא הסכים להיכנס בשום פנים ואופן בטענה שבא רק לשמוע...

וכך עמד והאזין לדברי ה'מסילת ישרים', שנאמרו בתוספת משלים, אגדות ומעשיות - דברים המושכים את הלב. כמעט שעה ארך השיעור, ומשהסתיים נגשתי למקומו שבפתח, לאחל לו 'שבוע טוב'.

"ברוך הבא, שמעת את השיעור?", התעניינתי.

"כן, שמעתי, אבל כל הדברים היפים האלה שהרב אמר אינם נוגעים אלי כלל, כי אין לי בסיס ביהדות, אני לא מאמין בכלל!"

"מה הכוונה שאתה 'לא מאמין'?", שאלתי.

"לא מאמין שקיימים כל הדברים האלה שאתם מדברים עליהם..." הצבעתי על מדפי הספרים העמוסים שמקיפים את קירות בית המדרש, ואמרתי לו: "תראה, יש כאן ספריה של אלפי ספרים, האם למדת אותם? איך אתה אומר שאתה לא מאמין בכל הדברים האלה, כבר קראת את כל הספרים שלנו?"

"מה לי ולספרים האלה?", הוא לא הבין...

"איך אתה יכול לומר לי שאינך מאמין, אם לא ידוע לך כלל מה כתוב בספרים שלנו? אין זה נכון שאתה לא מאמין, אלא אתה לא יודע! אתה לא מכיר את האמונה הזאת! ברגע שתלמד ספר ועוד ספר ותדע על מה דברנו בשיעור, אז תוכל לומר לי אם אתה מאמין לדברים או לא."

הוא חשב על הדברים, ומיד עדכן אותי: "יש לי אלף שאלות על כל הדברים שלכם..."

להפתעתו, לא נבהלתי: "תבוא כל יום, תשאל אותי שתי שאלות, ואני אענה לך עליהן. אי אפשר לענות על כולן על רגל אחת. כדאי שתיקח מחברת ותעלה על הכתב את כל השאלות, וכך אוכל לעבור עליהן. על חלקן אשיב לך בעצמי, וכאשר לא אדע להשיב בעצמי, אשאל את הגדולים ממני בתורה ובחכמה..."

למחרת הוא הגיע, ומני אז עד היום הזה הוא עדיין מעיין בספרים שלנו... אבל כעת הוא כבר בקי בהם ויודע ישר והפוך גמרות, חושן משפט ויורה דעה, בכל תחום! הוא גאון עולם, והבקיאות שלו יחד עם העמקות הן מהמיוחדות ממש!

תוך כדי כך נודע לאבא זצ"ל, הגאון הצדיק רבי ישראל גרוסמן, כי הצעירים החדשים משתכנים בצריף שבסוף הקיבוץ. רץ אבא לשם וניסה לפתוח את הדלת, אך היא היתה נעולה ומסוגרת. משלא הצליח, פתח אבא את החלון, הכניס ראשו פנימה וזעק בקול גדול: "שמע ישראל, ה' אלוקינו ה' אחד!"

הרה"ג רבי יצחק דוד גרוסמן שליט"א, על מסירות נפשו של אביו להצלת ילדי ישראל

הם הגיעו לכאן, ואיש כמעט לא הסתכל עליהם. ועדות הקליטה, העמוסות לעייפה מהעולים שבאו בהמוניהם מתימן ומארצות ערב, לא השתלטו על מאות המשפחות והילדים, והם שוכנו במעברות ובצריפוני פח.

אבא זצ"ל, ראש הישיבה, הגאון הצדיק רבי ישראל גרוסמן, לא יכול היה לשאת את סבלם ולראות בעיניים כלות את דור הנוער, המתפקד ונופל מהמסורות המקודשות להם מדור דור. הן שמרו עליהן מכל משמר בצנעא ובערי תימן, אך דווקא כאן, בבואם לארץ הקודש - נפלו מכל מדרגותיהם הרוחניות.

קם אבא ועשה מעשה: עבר במעברות מצריף לצריף, וקיבץ אליו כל נער ובחור שהסכימו לבוא עמו לקבל חינוך תורני. באותם ימים קיבל אבא את בניין הישיבה בלוד, שם שיכן את הנערים. "ישיבת תומכי תמימים לקליטת העלייה" - בישר השלט הצנוע, שמאחוריו עמד מפעל חייו של אבא באותם ימים.

לא קלה הייתה המלאכה, וכל תקציב מגורם כלשהו לא היה כלל בנמצא. כך מצא עצמו אבא באותם ימים מלמד תורה לתינוקות של בית רבן, והוא עצמו סובב והולך על פתחי נדיבים ועמך בית ישראל, שירימו תרומתם למען הצלת נפשות מרדת שחת, פשוטו כמשמעו. בכל שבת היה אבא נחפז ורץ לערוך מגבית קודש בבתי מדרשות ובבתי כנסת בירושלים. חידוש גדול נרשם באותם ימים, כשאבא ערך את המגבית בבית המדרש הגדול 'גור' ברחוב רלב"ה, עמד מרן הבית ישראל זצ"ל והאזין ברוב קשב לדבריו. היה בכך משום הבעת הערכה כנה לפועלו של אבא למען קליטת ילדי ישראל והצלתם.

באחת השבתות שב אבא הביתה שבור ומיוסר. היה זה לאחר פעילות של למעלה משנתיים עם הנערים, ונודע לאבא כי תלמיד אחד פרש מהישיבה. אבא סיפר לנו בקול מרוסק, כי אחד התלמידים המזהירים עזב את הישיבה ושב לקיבוץ.

באותם ימים היה הקיבוץ מקום סגור ומסוגר. היטב שמרו הקיבוצניקים על הצעירים, ולימדו אותם את אורחות חייהם. הכניסה לקיבוץ והציאה ממנו היו סיפור לא פשוט, אבל אבא לא חשב להיכנע, עם צאת השבת עשה את דרכו לקיבוץ בצפון, שם שהה הנער.

מובן שאבא לא הוכנס אחר כבוד לקיבוץ, והוא לן במושב סמוך.

עם אורו של יום ראשון כבר הכיר אבא את כל מבואות הקיבוץ והיה בפנים. דבר לא עמד לנגדו כשמדובר בהצלת נפש מישראל. אחוז רוח תזזית עבר אבא מצריף לצריף, מחפש ושואל אחד תלמידו, אביגדור. בני הקיבוץ, שזה עתה התעוררו ליום חדש עם רוח חלוצית, פגשו ברב מזוקן, כולו להט ודבקות, שהגיע היישר משכונת 'מאה שערים', והוא סובב והולך בכל הצריפים ומחפש אחר מישהו.

תוך כדי כך נודע לאבא כי הצעירים החדשים משתכנים בצריף שבסוף הקיבוץ. רץ אבא לשם וניסה לפתוח את הדלת, אך היא היתה נעולה ומסוגרת. משלא הצליח, פתח אבא את החלון, הכניס ראשו פנימה וזעק בקול גדול: "שמע ישראל, ה' אלוקינו ה' אחד!". הבחור, הכלוא בשבי הקיבוץ, התכופף לחלון והפיל עצמו החוצה. "רבי, אני בא איתך!". חברי הקיבוץ, שראו כי הדברים יוצאים מכלל שליטה, תפסו את אבא זצ"ל והוציאוהו מבין חומות הקיבוץ.

והבחור עמד בדיבורו: באישון ליל, בלי כלום, עזב את הקיבוץ והגיע לבתי וורשה. כאן, בבית החמים של אבא ואמא, קבלו אותו בצלחת מרק מהבילה ובשפעת לב רותחת. כשאני פוגש היום את הגאון רבי אביגדור, המכהן כר"מ באחד מיישובי הארץ, אני יודע מהו כוחה של ערבות למען הזולת.

שאלתי אותו: "מה שלום אבא שלך?" והוא ענה: "תופעות משונות עוברות על אבא שלי". "תופעות משונות? מה קרה לו?". "אני לא יודע בדיוק. גם אמא לא יודעת מה קרה לו. כל פעם כשהוא צריך לברך 'אשר יצר' הוא לוקח את הראש ומניח על המזוזה. מישהו יכול להסביר לי מה הקשר בין 'אשר יצר' למזוזה?!"

הרה"ג רבי מאיר צימרוט שליט"א, על קבלות טובות לימי הרחמים והסליחות

"וְשִׁבְתָּ עַד ה' אֱלֹקֶיךָ" (דברים ל, ב)

ראש השנה הוא זמן שבו צריכים להתקדם במשהו, לקבל על עצמנו איזו שהיא קבלה, לא להסתפק בדברים שוליים.

המגיד מדובנא המשיל על כך משל נפלא:

למלך אחד היה בן יחיד, מפונק ביותר. ציוניו בלימודים היו נמוכים, וגם התנהגותו לא היתה כשורה, בכל זאת אהב אותו אביו בהיותו בנו יחידו.

באו חכמי המלך וטענו לפניו: "אדוננו המלך, אם רוצה אתה שבן זה ישב על כיסאך בבוא היום, יש לך רק עצה אחת - זרוק אותו מהבית ושלח אותו ללמוד מקצוע באיזשהו מקום, אולי יתפוס את עצמו. אם לא תעשה זאת כעת - אחר כך יהיה מאוחר מדי!".

הבין המלך כי בנו נמצא בתהליך של הדרדרות, ואם רצונו להציל אותו - מוכרח הוא לעשות זאת, למרות הקושי, ושמע לעצתם.

באמצע הלילה השקה את הבן משקה חריף, וכשישן ולא הרגיש כלום לקח מרכבה, הכניס אותו פנימה ונסע איתו לקצה המדינה, כשהוא עצמו לבוש בבגדי מלכותו. בשש בבוקר הגיעו לעיר רחוקה ושם ראו שלט: "חייט - מקבל תיקונים והזמנות לבגדים חדשים".

המתין המלך עד שבע בבוקר ואז דפק על דלתו של החייט.

לשמע הנקישות פותח החייט ונדהם: "אדוני המלך, במה זכיתי לביקור שלך?"

"יש לי בן יחיד. אני רוצה שתלמד אותו להיות חייט".

צחק החייט: "מה חטאתי? מה עוויית? המלך עושה ממני צחוק... מי שמע על דבר כזה, בן המלך יהיה חייט?!"

"איך תרצה שאלמד אותו על רגל אחת? זה לוקח שנה!"

"שנה לוקח ללמוד לתפור?" - תמה המלך.

"כן"

"וכמה עלי לשלם?"

"אדוני המלך יקבל אותו מחיר כמו לכולם. אלף רובל לשנה, וזה כולל כלכלה, דיור - הכל באלף רובלים". ביחס למלך, מחיר כזה הוא כמו עשר אגורות בעינינו. הוציא את הכסף מכיסו ועמד לשלם, אבל החייט עצר אותו.

"לא! איני לוקח כסף מראש. אחרי שלושה חודשים אשלח לך תעודת

שליש ראשון - ואתה תשלח לי שלוש מאות שלושים ושלושה רובל. בשליש השני עוד שלוש מאות שלושים ושלושה רובל, ובסוף השנה את היתרה - שלוש מאות שלושים וארבעה רובל. אחר כך אתה יכול לבוא ולקחת את בנך".

שומע המלך ומסכים. מוודא שהחייט יתנהג יפה אל הבן, והולך.

קם הבן מהשינה בשמונה בבוקר ומוצא את עצמו בבית החייט. עד מהרה מודיע לו החייט: "אתה הולך לעבוד עם כל הנערים פה!".

"אני בן מלך. אני לא עושה כלום!", מתמרד הבן.

"אתה בן מלך? היית בן מלך. היום אתה אצלי בבית ואתה עובד כמו כולם. לא עובד - אין אוכל!"

אין אוכל - הוא לא מוכן לעבוד... עד הערב שבת רעב, למחרת בבוקר הבין שהוא שבוי ואין לו ברירה, ניגש לפס הייצור והתחיל לעבוד.

חלפו שלושה חודשים, והמלך מקבל מכתב מהחייט: "הבן שלך סיים את השליש הראשון בהצטיינות. ציון מאה. שלח לי שלוש מאות שלושים ושלושה רובלים".

מסתכל המלך ואינו מאמין: מאה? שלישי ראשון בהצטיינות?

בא למלכה ואומר: "סוף כל סוף מצאתי מישהו שיחנך את הילד שלי... במקום שלוש מאות שלושים ושלושה אני שולח לו שבע

מאות".

"שלח לו כפי שסיכמתם" - יעצה המלכה - "בהמשך תמיד תוכל להוסיף".

בסוף השליש השני שוב התקבלה תעודה בארמון: הבן סיים את השליש השני בהצטיינות, יותר משאר התלמידים. ציונו: מאה פלוס. לוקח המלך את ממוחטתו, מוריד דמעות כמים. סוף כל סוף משהו מצליח לחנך את הבן, את הילד שלו...

בקוצר רוח הוא מחכה לסוף השנה, לשובו של הבן. אלא שסוף השנה מגיע - ושום מכתב אינו מתקבל. הוא מחכה עוד שלושה חודשים ואין שום מכתב. שנה וחצי חולפות - ומהחייט לא מגיע שום אות חיים.

טלפונים לא היו, וכשגברה הדאגה החליט המלך לנסוע לראות מה שלום בנו, עלה על מרכבתו ונסע כל הלילה, הגיע לביתו של החייט ושאל אותו: "למה לא שלחת לי את התעודה של השליש השלישי? מה שלום הבן שלי?".

"הבן שלך?", מגיב החייט. "אדוני המלך! אתה רואה את השיש כאן? את השיש אני אצליח ללמד תפירה ולא את הבן שלך! אתה רואה כאן את הפלדה? את הפלדה אפשר ללמד תפירה - ולא את הבן שלך!... חצי שנה אני מנסה להסביר לו איך מכניסים חוט בתוך מחט. המחט נשברת, החוט נקרע, האצבע נדקרת - והוא לא תופס! ראש אטום! בחיים שלי לא ראיתי כזה קשה הבנה כמו הבן שלך! הוא לא יודע להשחיל אפילו חוט פשוט במחט פשוטה. עשרים מחטים כבר נשברו, החוט נגמר - והוא עדיין לא יודע!..."

"סליחה?" - מתפלא המלך - "כשכתבת שאת השליש הראשון הוא סיים בהצטיינות, חשבתי שהוא יהיה חייט עולמי. בשליש השני כשכתבת שהוא סיים בהצטיינות יותר מכל התלמידים, אמרתי: בודאי יהיה חייט מדופלם, אולי אפילו חייט של המלך. עכשיו אתה אומר לי שהוא לא יודע להכניס חוט למחט... מה הוא כן יודע? מה כן הצלחת ללמד אותו בשני השלישים הראשונים? במה הוא הצטיין?" נענה החייט ואמר: "אדוני המלך, מיד אסביר לך את שיטת הלימוד אצלי. יש לי שיטה שהוכיחה את עצמה. חייט נוהג לשבת כל היום בבית ולהשתעמם [פעם לא היו אמצעי תקשורת]. מה יעשה החייט כדי שיהיה לו חשק לתפור, ולא יתבלבל ובחוסר ריכוז יגזור במקום הלא נכון? - מנגן לעצמו ניגונים ערבים. לכן, בשליש הראשון של השנה אני מלמד את התלמידים את כל הניגונים של הימים הנוראים. ככה הוא יושב, וכשהוא תופר הוא מזמר 'אדון הסליחות, בוחן לבבות...', ויש לו חשק לתפור".

"בשליש השני אני לוקח בד של חליפה, מצייר עם גיר את המקום שצריך לקרוע, והתלמידים צריכים לקרוע במומחיות לפי הסימן שלי. הבן שלך הצטיין במיוחד בשליש השני, אדוני המלך, איך יודע איך הוא קורע... על ימין ועל שמאל... תוך שתי דקות הכל קרוע, הוא קורע גם במקום שלא סימנת... הוא אלוף בקריעה..."

"בשליש השלישי אני לוקח את החוט ומנסה להסביר להם איך לתפור. וכאן, מה אומר לך, הוא לא תפס כלום!".

שמע המלך את הדברים ואמר: "חייט, חייט! האם שלחתי את

בני כדי שתלמד אותו ניגונים של הימים הנוראים? כלום צריך אני שתלמד אותו לקרוע בדים? בבית שלי הוא כבר התמחה בקריעה... היה קורע ב'מומחיות' שטיחים, קורע וילונות... שלחתי אותו כדי שתלמד אותו משהו קטן לתפור, משהו קטן לתקן - אם את זה לא לימדת אותו מה כן לימדת אותו?!..."

הניח המלך את ראשו בין ברכיו ופרץ בבכי: "איזה בן לא-יוצא יש לי?! ניגונים הוא יודע, לקרוע הוא יודע, אבל אם לתפור אינו יודע, ואפילו לא משהו קטן, מה שווה הכל?!..."

והנמשל - אומר המגיד מדובנא - נוקב ויורד עד התהום: מגיע ראש השנה, ואנו מנגנים את הניגונים של הימים הנוראים. אבל ראש השנה זה לא ניגונים... יש כאלו שמנסים לחתוך תפוחים ולטובלם בדבש, אבל ראש השנה גם לא נועד לחתוך תפוחים...

ראש השנה הוא זמן שבו צריכים להתקדם במשהו, לעשות משהו, אפילו קטן. אם את זה אנחנו לא עושים - מה כן עשינו?!

הקב"ה מבקש: שובו אלי, עשו פסיעה אחת קדימה! פעם העזתי לשאול אברך שגר בשכנותי, מה הוא קיבל על עצמו בימים הנוראים. האברך אמר לי שהוא קיבל על עצמו קבלה אחת, לומר ברכת "אשר יצר" בעמידה, מילה במילה. "זה לוקח לי דקה - אבל אני לא עושה את זה מהר!" - הדגיש לי: "מילה במילה!".

שמעתי ואמרתי לעצמי שיהיה לו בהצלחה. הגיע חודש שבט, שאלתי אותו: "אתה עוד עומד בקבלה שלך? אתה זוכר לומר לאט לאט את 'אשר יצר'?"

אומר לי האברך: "לקרוע את ים סוף קל יותר מאשר לעמוד ב'אשר יצר'..."

"למה?"
"שלא תשאל. אני עומד לצאת לשיבה, מונית מצפצפת לי למטה, ואני צריך לעצור להגיד 'אשר יצר'. תמיד בדיוק ברגע זה הטלפון מצלצל, ואשתי מזכירה לי לקנות לה: שעועית, מלפפון חמוץ, סנו לרצפה וסנו למיבש... תמיד כשאני נעמד לברך, הילד מבקש שאני אחתום לו על פתק כי הוא מאחר היום..."

"המונית למטה מצפצפת, האישה מצפצפת, הילדים מצפצפים - ואני צריך להגיד 'אשר יצר'!..."
"נו, ונפלת?"

"לא. כשאני מגיע ל'אשר יצר', אני נעמד ליד הדלת, מנשק את המזוזה, ומתחיל לברך. המונית למטה מצפצפת? - שתצפץ. זה לא מעניין אותי. אני כעת באמצע ברכה. גלוי וידוע לפני כיסא כבודך... הילד רוצה פתק? - זה לא מעניין אותי. אני עכשיו אומר 'אשר יצר'. הטלפון מצלצל? אני עומד ומברך, וכשאני אומר 'אשר יצר' כל העולם מת..."

שמעתי את התיאור וחייכתי לעצמי. בחודש אלול לאחר מכן, פגשתי את הבן שלו בשיעור בשבת. שאלתי אותו: "מה שלום אבא שלך?". והוא ענה: "תופעות משונות עוברות על אבא שלי".

"תופעות משונות? מה קרה לו?"
"אני לא יודע בדיוק. גם אמא לא יודעת מה קרה לו. כל פעם כשהוא צריך לברך 'אשר יצר', הוא לוקח את הראש ומניח על המזוזה.

הגאון רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א

גאב"ד שערי הוראה ורב מערב ב"ב, מגיד שיעור בדף היומי בהלכה

וע"י לימוד 'הדף היומי בהלכה', דבר יום ביומו, זוכים ללכת בדרך התורה והיראה, ומובטח שהוא בן העולם הבא וזוכים לחיי נצח.

הגאון רבי שמעון גלאי שליט"א

רב קהילת חניכי הישיבות שיכון ה' ומנחת יהודה, ומגיד שיעור ב'דף היומי בהלכה'

עלינו להתחזק וכל אחד ואחד יוסיף בימים האלה חיזוק בלימוד 'המשנה ברורה', ובה אנחנו נגרום נחת רוח להקב"ה ותועלת גדולה לנשמת ה'חפץ חיים'. וודאי 'החפץ חיים' ימליץ יושר על כולנו לשנה טובה וכתובה וחתומה טובה.

הגאון רבי חיים פסח הורביץ שליט"א

רב קהילת בעלז אשדוד, וחבר בד"ץ מחוזיקי הדת, ומגיד שיעור ב'דף היומי בהלכה'

כשאדם לומד הלכה, הוא נקשר בכל סדר יומו להלכה, וכל היום שלו נהפך לתורה'דיק, בסדר התפילה, באכילה, ובכל דיני ברכות. וכך ההלכה מלווה את אדם לכל אורך חייו.

הגאון רבי יהושע ברכץ שליט"א

ראש כולל 'עץ חיים', ורב קהילת יוצאי צרפת, ומג"ש ב'דף היומי בהלכה'

בזמן היותי בישיבה"ק ישיבת "חכמי צרפת" למדתי חברותא עם הגה"צ רבי יצחק וייל שליט"א ב'משנה ברורה', ולפתע הגיע מורנו רה"י הגה"צ רבי חיים יצחק חייקין זצוק"ל תלמידו של מרן הח"ח זיע"א, ואמר לנו: 'צריך לדעת שכל מי שידוע את 'המשנה ברורה' עם הביאור'ה והשעה'צ הריהו 'חפצא של ת"ח'.

ביומא דהלולא של מרנא החפץ חיים כ"ד אלול מצטרפים ללימוד 'הדף היומי בהלכה' 'במשנה ברורה' בקבלה טובה לימים הנוראים

השונה הלכות בכל יום ניצול מהפורענויות

קריאה מיוחדת להתחזקות בלימוד 'דף היומי בהלכה' במשנה ברורה בקבלה טובה לימים הנוראים

הגאונים הגדולים מגידי שיעורים בדף היומי בהלכה, פרסמו קריאות קודש נרגשות לציבור להתחזק בלימוד משנ"ב דבר יום ביומו והפליגו בגודל מעלת הלימוד • רבבות תשב"ר בכל העולם ילמדו לכבוד היא"צ הלכות שמירת הלשון • לראשונה גם בנות סמינר ילמדו בחוברת מיוחדת שהופקה עבורן

קביעות העיתים ללימוד הדף היומי בהלכה, מביאה את האדם לסדר לימוד אשר עיקרו הוא לימוד של כל ששת חלקי המשנה ברורה אשר כדברי מרנא החזון איש זי"ע א נקבע כפוסק לדור אחרון.

הלומדים בסדר הלימוד של הדף היומי בהלכה מרבים לספר כיצד לימוד זה השפיע עליהם ושינה את חייהם, כאשר יש בידם קנין ידיעה בהלכות אורח חיים הנוגעות לחיי המעשה, כאשר יש רבים אשר הוסיפו על לימודם גם את המבחינים החודשיים של דרשו על המשנה ברורה ואף מקבלים מילגת תמריץ על כך. כמידי שנה גם השנה לקראת יום ההילולא שיחול ביום ראשון הקרוב, למעלה ממיליון ילדי ישראל מתלמודי תורה וסמינרים לבנות בכל העולם היהודי, ביותר מ-25 מדינות, מדרום-אפריקה ונצואלה, ועד ערבות רוסיה, ילמדו בלימוד היומי בשמירת הלשון חפץ חיים ובהלכות שעל פי סדר הדף היומי בהלכה.

רבבות הילדים כולם ילמדו מאותה חוברת ייעודית שהופקה במיוחד לרגל היא"צ, ושונעה במערך לוגיסטי חובק עולם לקצוות תבל. החוברת המיוחדת תכלול סיכום מיוחד של "דף היומי בהלכה", קטע הלימוד היומי בשמירת הלשון, וסיפורים על מורשתו של החפץ חיים ופרק תהלים מיוחד.

התלמידים יקדישו את הזמן המיוחד שהוקצה על ידי מוסדות החינוך על מנת לעיין במשנתו של אחד מגדולי הדורות בעם ישראל, ומי שהיה סמל מובהק לשמירת הלשון והמחשבה, והיה לאחד מגדולי מורי המוסר ההלכה והיראה, שכיום קשה לנו בכלל לאמוד את אורם ואת גדולתם.

כמידי שנה לקראת יומא דהילולא של מרנא החפץ חיים זי"ע א - הכהן הגדול מראדין, יוצא ארגון 'דרשו' בקריאה גדולה להתחזקות בעולם היהודי בלימוד 'דף היומי בהלכה' במשנה ברורה. עשרות דיינים, ראשי ישיבות ומורי הוראה המשמשים גם כמגידי שיעורים ב'דף היומי בהלכה', פרסמו קריאת קודש ודברי חיזוק הקוראות לעם ה' לבוא ולהצטרף ללימוד היומי הקבוע ופירוטו אודות מעלת קביעת סדר מיוחד ללימוד משנה ברורה.

הגאון רבי שמעון גלאי שליט"א רב קהילת חניכי הישיבות שיכון ה' ומנחת יהודה ומגיד שיעור בדף היומי בהלכה אמר כי "עלינו להתחזק וכל אחד ואחד יוסיף בימים האלה חיזוק בלימוד ה'משנה ברורה' ובזה אנחנו נגרום נחת רוח להקב"ה ותועלת גדולה לנשמת ה'חפץ חיים' וודאי ה'חפץ חיים' ימליץ יושר על כולנו לשנה טובה וכתובה וחתימה טובה.

הגרש"א שטרן שליט"א גאב"ד שערי הוראה ורב מערב בני ברק אמר גם הוא דברים נוקבים כי ע"י לימוד 'הדף היומי בהלכה' דבר יום ביומו, זוכים ללכת בדרך התורה והיראה ומובטח שהוא בן העולם הבא וזוכים לחיי נצח". גם הגאון רבי מאיר סירוטה שליט"א מו"צ העדה"ח ורב קהל עדת ירושלים ומג"ש בדף היומי בהלכה אמר כי "צריך לידע שמה שכתב 'המשנה ברורה' בהקדמה להלכות שבת בחלק ג' 'ומי שלא למד יוכל בנקל להיכשל בהן הרי זה נכון ותקף גם לשאר חלקי המשנה ברורה'.

הגאון הרב יצחק אזרחי שליט"א מראשי ישיבת מיר ומג"ש בדף היומי בהלכה חיזק מאוד בחשיבות הלימוד של הלכה בקביעות ואמר "צריך לחיות במצוות ובתורה לא מספיק שעושה, צריך לחיות, ולימוד ההלכות ב'משנה ברורה' זה החיות של האדם לחיות במצוות וזה מרומם את האדם והוא זוכה לחיים אחרים"

הדף היומי בהלכה במשנה ברורה, הפך להיות נחלת כלל ישראל הקובעים מדי יום שיעורי ולימוד בהלכות הנצרכות ונדרשות לכל יהודי לידע דבר יום ביומו, למען יילך ויצעד בדרך התורה על כל צעד ושעל.

בימים אלו, עוסקים רבבות אלפי ישראל בהלכות יום טוב, הנדרשות כדבר בעיתו מה טוב ללימוד לקראת החגים הקרובים, כאשר עד חודש כסליו ישלימו הלומדים בסדר הלימוד של הדף היומי בהלכה את חלק ה' של המשנה ברורה ויחלו בלימוד חלק ו'.

שובוע לאחרון למבצע הגדול

תרום 22 ש"ח לחודש למשך 12 חודשים
סך כל התרומה 264 ש"ח

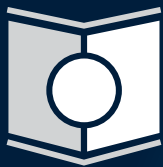
וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
של 'דרשו' 6 כרכים
וספר 'דרש דוד'
על המועדים או על מסכת אבות

תרום 18 ש"ח לחודש למשך 10 חודשים
סך כל התרומה 180 ש"ח

וקבל מיידית
סט 'לקראת שבת'

סט הספרים שנקרא בשקיקה בכל העולם היהודי,
5 כרכים עם אלפי סיפורים מרתקים ומחזקים
לפרשת השבוע מלוקטים מהמבחר של עלוני
'לקראת שבת' של 'דרשו'.

לרגל החזרה להיכלי התורה, 'דרשו'
 ו'אחינו' יוצאים במבצע מיוחד של תורמים
 וזוכים. תורמים לחיזוק מאות ואלפי
 התלמידים שבארגון 'אחינו' וזוכים בספרי
 'דרשו' שכבשו את העולם היהודי.

**המבצע
 לזמן
 מוגבל**

02-5609000

תרום 24 ש"ח לחודש למשך 15 חודשים
 סך כל התרומה 360 ש"ח

**וקבל מיידית
 סט 'משנה ברורה'
 סט 'לקראת שבת'
 וספר 'דרש דוד'**

* משנ"ב - 6 כרכים, 'לקראת שבת' - 5 כרכים, דרש דוד' - על המועדים / מסכת אבות

הדמעות והתפילות המרטיטות, של הגה"צ רבי שמעון גלאי ושל הגאון רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א

על לב ודמעות - מבט יהודי מרתק על השבוע,
עם הרב יהושע לייבזון

בלילה לא הצלחתי להירדם, ואפילו זלגו לי כמה דמעות

"אתם ניצבים היום" - אומר רש"י, שכיוון שראה משה רבינו שהוריקו פניהם של ישראל מרוב פחד, לאחר ששמעו את התוכחה של פרשת 'כי תבוא', רצה לחזק אותם ולהרגיע את רוחם ואמר להם: "אתם ניצבים היום לפני ה' אלוקיכם", אתם עדיין בניו של הקב"ה, וזכותם להתייצב לפניו. שואל הרבי מלעלוב זיע"א, מה קרה פה בעצם? אם הקב"ה הוכיח את ישראל - הוא רצה שיפחדו ויחששו. למה משה רבינו בא להרגיע אותם ולהפיג את הפחד שלהם? אלא, הוא מסביר, זה בדיוק העניין, אם אתם פוחדים, התמלאתם ביראת שמים, אז אתם בסדר גמור, אתם צדיקים, הקללות לא נאמרו עליכם, הן נאמרו למי שאין לו יראת שמים.

כמובן שהפעיל ביטל את כל התוכניות שלו לאותו בוקר, והגיע לשיבה כדי לחתום על מסמך ההתחייבות.

"אני לא מבקש מכם שום דבר", אמר להנהלת הישיבה כשהגיע, "רק דבר אחד אני רוצה! שתרגישו כמו שאני מרגיש. אני לא מכיר את הבחור הזה באופן אישי, אני לא מכיר את משפחתו, אני לא מקבל תוספת למשכורת ב'אחינו' בזכות ההשקעה היתירה שלי במקרה שלו, ובכל זאת בלילה לא הצלחתי להירדם בגלל המחשבה שלי על עתידו של הבחור.

"אפילו זלגו לי כמה דמעות", הוסיף הפעיל, "כשחשבתי על זה שכל עתידו מונח על כף המאזניים, ובגלל איזה מעשה שטותי שעשה, הוא עלול להידחות מהעולם שלנו, לעולמות אחרים ורחוקים מאוד מעולמנו. אם גם אתם הזלתם דמעה על הבחור הזה, ובכל זאת החלטתם שמקומו אינו כאן בישיבה, ההחלטה שלכם מקובלת. אבל אם עשיתם זאת בלב אטום, דעו שעליכם לבדוק מה קרה ללב היהודי שלכם!"

את הסיפור הזה שמעתי ממנוכ"ל 'אחינו': "כששמעתי את הסיפור הזה, התרגשתי!", הוא אמר לי. "אם הפעילים שלנו יכולים להזויל דמעות של ממש, על בחור שעלול להתגלגל לרחוב, למרות שהוא לא קשור אליהם בשום דרך, זה אומר שהם באמת עושים את מלאכתם לשם שמים, מתוך אמונה ורצון אמיתי לעזור!". עם כאלו פעילים, אפשר לזכות להצלחה על טבעית. הלב היהודי...

והאמת היא שאנחנו צריכים להשאיר את הלב שלנו פתוח ורגיש, ובכך נחסוך מעצמנו צרות גדולות. כמו ששמעתי פעם בשמו של האדמו"ר בעל ה'פני מנחם' מגור זצ"ל, שאמר שהסיבה שיש חולים רבים במחלות קשות ל"ע, נובעת מכך שאין מספיק השתתפות בצער הזולת. אם כל אחד מאתנו יצטער באמת ובתמים על כל חולה מישראל, על כל אדם שקשה לו ושנאלץ להתמודד עם בעיות חמורות, אם נצטער על הבעיות של אחרים, לא נצטרך שיהיו לנו בעיות משלנו.

זה מביא אותי למה שקרה בשבוע שעבר, עם אחד מוותיקי הפעילים של ארגון 'אחינו'. מדובר בפעיל שעוסק רבות בשיבוץ בחורים בישיבות, וליווי שלהם עד להשתלבותם המלאה. הסיפור התחיל כשאחד הבחורים ששובצו על ידו לשיבה כלשהי, הגיע למצב שבו הנהלת הישיבה החליטה לשלוח אותו לביתו באופן מיידי.

אביו התקשר נואש לאברך, שסייע לו מלכתחילה להיכנס לשיבה, והפעיל המיוחד של 'אחינו' יצר מיד קשר עם צוות הישיבה, והצליח לרכך מעט את ההחלטה. הישיבה הסכימה להחזיק את הבחור עד סוף זמן אלול, בתנאי שהאברך שלנו יגיע בעצמו לשיבה, ויחתום על התחייבות גמורה, שבסוף הזמן הוא לוקח איתו את הבחור, ומסדר לו ישיבה אחרת.

2. עד לאותו רגע הכל הלך לנו 'עקום', ופתאום, ברגע אחד הכל התהפך!

הלב הזה, הלב הטוב והרגיש, זה משהו שאי אפשר לזייף אותו, זה בא מבפנים. חלק מהאנשים נוטים לתכונה הזאת של לב טוב מטבעם, וחלק צריכים לעבוד על זה, ולפתח את המידה הזאת בעבודה עצמית רבת שנים.

סיפר לי חבר ירושלמי, שמדי שנה הוא נוהג לנסוע לבית העלמין בחיפה, ביום היארצייט של הסבתא של רעייתו. "אשתי לא מוותרת אף פעם על היארצייט של הסבתא, וכך, למרות שיש מניין של בני משפחה שגרים באזור חיפה, אנחנו מגיעים במיוחד מירושלים כדי להשתתף באמירת התהילים והקדיש.

"השנה יצאנו לדרך שעתים וחצי לפני, כמו בכל שנה, אבל מיד בתחילת הדרך הבנו שיש פקקים, הכבישים עמוסים, עבודות בכביש בשלושה מקטעים לאורך הדרך, שתי תאונות בנוסף, והרי לך איחור של שלושת רבעי שעה.

"כשהגיעה השעה היעודה התקשרתי לבני הדודים החיפאים, קיוויתי שאולי חלקם מאחרים וכך לא יחכו לי יותר מדי זמן, אבל להפתעתי הפעם כולם הגיעו בזמן פחות או יותר, מה שעשה את כל הסיפור לעוד יותר לא נעים.

"אמרתי להם שאם יש להם מניין שלא יחכו לי. היה יום מאוד חם, והם באו כל אחד מהעבודה ומהלימודים, לא רציתי שיחכו במיוחד לי ולרעיית.

"הם אכן החלו באמירת התהילים והקדיש, ואני ואשתי היינו די מדוכדכים מזה שלא נזכה לפחות לשמוע 'קדיש' על הקבר של הסבתא, אחרי כל הנסיעה הקשה הזאת מירושלים.

"והנה, הגענו למקום ואני רואה שהם עומדים וממתנים לי... 'מה, לא התחלתם עדיין?', שאלתי בהפתעה מוחלטת. ואז התברר לי

שהם כן התחילו, ואפילו סיימו לומר את התהילים והקדיש, הם כבר חשבו להתפזר, אבל אז אחד מהם אמר: 'תשמעו, בני הדודים שלנו באים במיוחד מירושלים. כל שנה הם נמצאים כאן בזמן, מחכים עד שאנחנו מגיעים מכל קצוות הארץ, ועד שמתאסף מניין. השנה הם מאחרים, אולי כדאי שנחכה להם, לפחות נגיד איתם כמה פרקי תהילים וקדיש, שלא ירגישו שהם הפסידו!'"

החבר מספר לי שההרגשה שהעניקה לו ההמתנה הזאת, שינתה את כל מצב הרוח שלו ברגע אחד. "עד לאותו רגע הכל הלך לנו 'עקום', הדרך עם הפקקים, הכל היה כזה לא מוצלח, מתח וחוסר סבלנות. פתאום, ברגע אחד הכל התהפך. הם באמת מיהרו, רגע אחרי שסיימתי לומר את הקדיש הם פשוט 'טסו' כל אחד לשגרת יומו, אבל למרות זאת הם חיכו לנו במשך יותר מעשרים דקות, תחת השמש הקופחת, רק כדי שלא תהיה לנו הרגשה רעה..."

"בדרך חזור אמרתי לאשתי, שאני בטוח שהמעשה הזה שעשו בני הדודים שלה, בוודאי גרם לסבתא נחת רוח גדולה מאוד בשמים. אולי אפילו יותר מכל ההתכנסות ואמירת הקדיש. הוויתור הזה, החשיבה על הזולת, ההקרבה מהנחות שלך ומהאילווצים שלך, כדי שלבן הדוד שלך תהיה הרגשה טובה יותר, זה לב טוב. ומי שיש לו לב טוב, יש לו את כל המידות הטובות."

3. אני זוכר את הדמעות והתפילות המרטיטות, של הגה"צ רבי שמעון גלאי ושל הגאון רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א

ביום ראשון הקרוב יחול יום ההילולא של רבינו הכהן הגדול מאחיו, מרנא החפץ חיים הקדוש, אשר לבו הטהור היה רחב כאולם.

זכיתי, כאחד מבני החבורה בארגון 'דרשו', להשתתף בכמה מאותן נסיעות היסטוריות של 'דרשו', לציונו של מרנא החפץ חיים, כי הרי

זעקותיו המצמררות של הגאון רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א, שבכה בכי תמרורים בהזכירו את החולים והנוזקים המצפים לישועה, ואת ה'מי שברך' השקט והחודר כליות ולב של הגה"צ רבי בנימין פינקל שליט"א, שהעתיר בתפילה ובתחנונים למען הכלל והפרט, ובמיוחד למען אלו שקיבלו ושיקבלו על עצמם ללמוד 'דף היומי בהלכה'.

איך מגיעים לדרגה כזאת? איך יכול אדם גדול וחשוב, רב מפורסם או ראש ישיבה, לעמוד בפני קהל לא קטן, ולפרוץ בבכי סוער, כאילו היה ספון בחדרי חדרים ואין רואה את דמעותיו? זה רק הלב הטוב, האהבה העזה שלהם לכל יהודי. זאת המידה של 'לב טוב' שהחפץ חיים כל כך טיפח בקרב תלמידיו והלומדים בספריו הקדושים.

רבותי, בהגיע יום ההילולא של הצדיק הזה, אני לא יודע מה איתכם, אבל אני מרגיש שזה 'החפץ חיים' שלי. זה 'החפץ חיים' שלנו, של כל מי שלומד בספריו, דבק בדרכו ועוסק בתורתו. כי הותר לנו רבינו ברכה אחריו, ספרים מופלאים הכתובים מלבו הטהור, בשפה נעימה ומשובבת לב, כאילו היינו ניצבים לפניו ושומעים את הדברים מפה קדשו. כל מה שאנחנו צריכים זה רק לפתוח 'אהבת חסד', להתעורר ולהתרגש (ובעיקר אני ממליץ: הצטרפו ללימוד ההלכה, ומבחני הדף היומי בהלכה של 'דרשו') כך נהפוך כולנו לתלמידיו של ה'חפץ חיים' הקדוש, וכך יהפוך ה'חפץ חיים' הקדוש להיות 'החפץ חיים שלנו'.

הקשר בין 'דרשו' ובין ה'חפץ חיים' הוא קשר בל ינתק, שמחובר בכל כך הרבה נימים של לימוד טהור ומתוק ב'משנה ברורה', ב'חפץ חיים', בספרי המוסר שכתב רבינו זיע"א, בהדפסת ספריו על ידי 'דרשו', בההדרת המשנה ברורה עם החיבור 'ביאורים ומוספים', בלימודי ההמוני של 'הדף היומי בהלכה' ובעוד דרכים רבות ומגוונות. הלב הטוב, שעליו אנחנו דיברנו גם מקודם, הוא המאפיין הכי בולט של רבינו החפץ חיים, ושל כל גדול בישראל, כי בלי מידות טובות, אי אפשר לגדול בתורה, ובלי לב טוב, איך יוכלו שאר המידות להיות טובות?

החפץ חיים בעצמו כותב בספריו, שהוא היה מפציר בעשירי עירו לקנות עצי הסקה בזול בימות הקיץ, לאחסן אותם בתנאים טובים, ולמכור אותם במחיר עלות בימות החורף לתושבים היהודים. כך, הסביר רבינו, אפשר לקיים חסד עצום, לסייע לעניי ישראל וכל זה מבלי שהדבר יעלה בכלל כסף. הרי העשיר ממילא לא משתמש בכל כספו בימות הקיץ ומחזיק בחסכוניות, ומדוע לא ישתמש בהם כדי להרוויח מצווה חשובה כל כך, ובמיוחד שאינו מפסיד את הקרן... אגב, כך נהג החפץ חיים בעצמו ובסמוך לביתו היה מחסן מלא עצי הסקה, למטרה זו.

זוכרני את הרטט שחלף בגוון של גדולי הדור, ששמשו כחברי המשלחת של 'דרשו', בבואם אל אדמת הקודש בבית העלמין שבפאתי העיירה ראדין. את הבכי הסוער של הגאון רבי שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל, ראש ישיבת 'קרית מלך', את הדמענות והתפילות המרטיטות של הגה"צ רבי שמעון גלאי יבלחט"א, את

טובי הרופאים שמימיהם לא הצליחו לומר 'איני יודע',

חזרו בשנה החולפת אין ספור על רביעיית המילים

חודש אלול כבר בעיצומו, ואפילו מתקרב לסופו. ומה מגיע אחריו? יום הדין, היום בו נעבור כולנו כבני מרון לפני מי שאמר והיה העולם, היודע כל מעשי בני אדם וכל מחשבותם.

השנה כולם מדברים כמובן על... הקורונה. יהיו שיטענו שבשנה שעברה לא התפללנו מספיק טוב, ב'מנע מגיפה' מנחלתך, וכך היכתה המגפה ברחבי העולם בשנה הנוכחית. בתקוה שבראש השנה הקרוב נתפלל טוב יותר, נזכה לדעיכתה והיעלמותה המוחלטת של המחלה הזאת, שמשגעת את העולם כולו, ובגללה עתידים רבים להתפלל בראש השנה הקרוב בתנאים לא פשוטים.

אבל אחד החברים שלי הרב ש.א.ה. מעיר את תשומת לבי. "תראה

מה זה", הוא אומר לי, "בראש השנה אנחנו מתפללים 'יודע כל פעול כי אתה פעלתו', 'ובכן תן פחדך', 'יכירו וידעו כל יושבי תבל' ועוד תפילות בסגנון הזה שבהן אנחנו מבקשים שהעולם כולו יכיר במלכותו של הקב"ה, שברצונו מיישר וברצונו מעקם, כל המתחולל בעולם מכוחו ועל פי ציוויו, ואין לטבע או לחכמו שום שליטה על מה שקורה כאן או בכל מקום אחר.

ומה קורה לתפילות הללו אנחנו לא רואים כמעט שכל יושבי תבל

מבינים שהכל מאתו יתברך.

עד שבאה התפרצות הקורונה.

השנה, כולם הבינו שהטבע הוא שברירי, המדע אינו מושלם בלשון המעטה, טובי הרופאים שמימיהם לא הצליחו ללמד לשונם לומר

'איני יודע', חזרו בשנה החולפת אין ספור על רביעיית המילים הקבועה: "אנחנו עדיין לא יודעים".

ופתאום כולם מבינים, מסין עד אמריקה ומאוסטרליה עד יפן, שאין עוד מלבדו. 'יכירו וידעו כל יושבי תבל'

קבלו בניין למוסד בחינם !!

5

ואם בלב טוב עסקינן אספר לכם עוד משהו קטן ואחרון להשבוע... השבוע

התקשר אלי יהודי בשם הרב יצחק פינס, תושב חדרה, שמספר שהוא שם לב שבעיר יש מבנה ישן שמתאים מאוד לשמש כשיבה, ולאחר שבירר התברר לו שבעצם המבנה הענק מיוחד לצרכי דת, ומי שיקבל על עצמו להפעיל במקום מוסד תורני, יכול אולי לקבל אפילו הקצאה רשמית.

"יהיה צורך להשקיע קצת בשיפוצים להתאים את המקום, אבל זה מבנה ענק שלמעשה כבר היו לו שימושים דומים בעבר וכל מה שצריך זה קצת לצבוע, לסדר את החשמל, לשים מזגנים וכדו', ויש לך מקום לבית מדרש עם פנימייה וחדר אוכל ומטבח וכל מה שצריך בשביל ישיבה של 100 בחורים ואף יותר" הוא אומר.

בטוב לבו הוא מציע אפילו לסייע למעוניינים בכך, והחלטנו לנהוג גם אנו בטוב לב, ולפרסם את המספר שלו לכל מאן דבעי, בתקווה שאכן יניב המאמץ תוצאות ובמקום תוקם ישיבה שתפרח ותשגשג

לאורך ימים ושנים.

אז אם אתם מכירים מישהו שמחפש מקום לישיבה, תפנו אותו בבקשה לרב פינס, בטלפון 052-76-39131.

לתגובות leib1964@gmail.com

* חדש! הרצאות ושיעורים לחודש אלול והימים הנוראים (7-2-14)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

התבקשתי פעם לעמוד בדין תורה, כדי להעיד עבור אחד הצדדים. אינני יכול לשכוח את המתח בו הייתי שרוי כשעמדתי לפני הדיינים, זאת למרות שלא הייתי בעל הדבר בעצמו. מרוב בהלה נסתתמו כל טענותיי, ובקושי הצלחתי לומר את עדותי...

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א, על ההכנה לראש השנה

באדישותו ביום המשפט, יחמיר חלילה את עונשו עשרת מונים". על פי זה הסביר רבי אהרן את פשט לשון הפסוק: "וְהִתְבָּרַךְ בְּלִבּוֹ לֵאמֹר שְׁלוֹם יְהִי לִי כִּי בִשְׂרָרוֹת לִבִּי אֵלַי" - על זה גופא "לא יאבה ה' סלוח לו, ורבצה בו כל האלה". אם אדם חושב לעצמו, שבאופן אוטומטי הוא יעבור כל שנה ושנה את הדין בשלום, וכביכול אין מקום לדאגה, להכנה ולתשובה, התביעה הזו נוראה אף יותר מעצם העוון! לצערינו, התופעה הזו נראית מדי פעם במחוזותינו, והיא אינה ניתנת להבנה כלל. אם אנחנו מאמינים בני מאמינים, וסמוכים ובטוחים שאכן כל שנה דנים אותנו מחדש, וכל פעם מי יודע אם נעבור את הדין בשלום - מהיכן השאננות הזו? מהיכן נובעת התחושה של "שלום עלי נפשי"?! הלוא זוהי התביעה הגדולה ביותר, ועל כך צועק הפסוק "לא יאבה ה' סלוח לו". נורא!

אך האמת היא, שנקודה זו שייכת לכל אחד ואחד. הרי מטבע הדברים, אילו היינו מבינים את הענין לעומקו ובמלוא חומרתו, היה אמור להיות כעת מצב בו לא נוכל לשוחח כלל עם בני אדם. להבדיל, כאשר אדם עומד לפני משפט בשר ודם, ואפילו לא על עניין של נפשות, אלא רק על ממון מועט או מרובה - הוא כולו חרד ומתוח, ומתקשה להתרכז בכל דבר אחר.

ומדוע איננו חשים כך בימים הללו? כי בכל אחד מאיתנו יש בחינה מסויימת של "התברך בלבבו לאמור שלום יהיה לי", רחמנא ליצן. או שמרגישים בפינה קטנה בלב "כמו ששנה שעברה עברנו, גם השנה

פרשת נצבים - הנקראת תמיד בשבת הסמוכה לראש השנה - מכונה בכתבי גדולי הדורות 'פרשת התשובה', משום שרבים מחלקי עבודת התשובה שביאר רבינו יונה, מופיעים בה. נתבונן ונפיק לקח מהפסוקים הקדושים, לקראת יום הדין הבא עלינו לטובה; ולאחר מכן נבאר כמה מענייני עבודת היום, למען נדע ונשכיל את המלאכה אשר לפנינו:

בתחילת הפרשה מדברת התורה על גודל העוון להתכחש לאימת הדין ולעשיית התשובה, ואלו דברים מבהילים וחרפים שאין כדוגמתם בהרבה מקומות בתורה: "יְהִי בְּשִׁמְעוֹ אֶת דְּבַר יְהוָה הַזֶּה, וְהִתְבָּרַךְ בְּלִבּוֹ לֵאמֹר שְׁלוֹם יְהִי לִי, כִּי בִשְׂרָרוֹת לִבִּי אֵלַי לְמַעַן סְפוֹת הָרָחֵם אֶת הַצִּמְאָה: לֹא יֵאבֶה ה' סִלַּח לוֹ כִּי אֲזַי יַעֲשֶׂן אֶף ה' וְקִנְאָתוֹ בְּאִישׁ הַהוּא, וְרַבְצָה בּוֹ כָּל הָאֱלֹהִים הַפְּתוּבָה בְּסֵפֶר הָהָא וּמִתְחַה ה' אֶת שְׁמוֹ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם: וְהִבְדִּילוּ ה' לְרַעַה מִכָּל שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲלוֹת הַבְּרִית הַפְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה". (כט, יח-כ).

מדוע כה חמור הדבר? כי זוהי התעלמות מופגנת! הפניית ראש מכוונת לתוכחה! על זה האדם נתבע תביעה בפני עצמה.

מרון הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל, היה מספר כי בימי מלחמת העולם השנייה, כאשר התגלגל עם ישיבתו מהעיר קלעצק לעיר וילנא, נתנו לו ראשי הקהילה רשות להציץ ברשומות ופנקסי העיר שנכתבו עשרות שנים קודם לכן. רבי אהרן ביקש שיביאו לו את פנקס הקורות מתקופת אדונינו הגאון מוילנא זצ"ל. שם הוא ראה את המעשה הבא: פעם נטפלו השלטונות בליטא לגאון מוילנא, העלילו עליו שקרים משקרים שונים והביאוהו למשפט. הגאון אחז מטעמיו שלו, שאין לו לדבר עם השופטים מטוב ועד רע, וכך היה: שאלו אותו, ואין תגובה. דברו אליו, והוא לא התייחס.

חמתם של השופטים בערה בהם, ועל ההתעלמות הזו לבדה פתחו לו תיק חדש, על בזיון מערכת המשפט, ופסקו לו עונש חמור יותר ממה שתוכנן בתחילה.

סוף דבר, הבין הגאון להיכן נוטים הדברים, הוריד את טליתו מראשו וחשף את תפיליו. אך ראו אותם הגויים, קיבלו פחד ואימה, ועזבוהו לנפשו. הן כך אומרים חז"ל (ברכות ו, א): "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך, ויראו ממך" - אלו תפילין שבראש.

"אנו יודעים", עורר רבי אהרן, "שמלכותא דרקייעא היא כעין מלכותא דארעא, ומן המעשה הזה רואים עד כמה חמור בזיון מערכת המשפט. אם כך, אדם שיתעלם בראש השנה מהדין הנורא, וישאר

נעבור", או שהאדם מדמה לעצמו שהוא יחסית בסדר, ואין לו מה לחשוש...

וממילא אם זה רק לא היה נכון בפני עצמו; הרי אף "מלאכים ייחפזו וחיל ורעדה יאחזון" בשומעם על יום הדין הקרב ובא. אבל מה עם ההתעלמות עצמה? האם מישהו מוכן לקחת על עצמו את התביעה הנוראה של "התברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי", רחמנא ליצלן?... ויש לדעת, כי כשם שחמורה היא ההתעלמות - כך מבורכת היא הרצינות ונטילת האחריות לידים. אם האדם שם אל ליבו את חומרת הימים, ומעורר בנפשו את משמעותם העמוקה של יום הדין, וחושש ומפחד מבואו - זה עצמו נחשב לו ליזכות, כי הוא מכבד את המשפט ואת היושב בכיסא המשפט.

ובעצם, מי שיתבונן באמת ובתמים במשמעות יום הדין, חומרתו ועומקו - אין ספק שייגיע לכך בנקל. שמעתי על כמה וכמה יראים ושלימים שעשו כל טצדקי בימים אלו, כדי לעורר בהם את אימת הדין.

סיפר לי הגאון הצדיק רבי חיים שטיינברג זצ"ל, על גיסו הרה"ג רבי עמרם בלוי שליט"א, מחברי הנהלת ביד"צ ה'עדה החרדית', כי ראה פעם בחודש אלול את הגאון הצדיק רבי יצחק דוד גוטפרב זצ"ל, מנקה הדעת ואישי הסגולה בירושלים, כשהוא יושב וממתין בחדר ההמתנה לאולם הדיונים של בית הדין הגדול של ה'עדה החרדית'. לא היה נראה שרבי יצחק דוד ממתין למשהו מסוים, אלא רק מביט לשם ההסתכלות בלבד, והחליט לגשת אליו ולשואלו לפשר הדבר. רבי יצחק דוד ניסה להתחמק, אך רבי עמרם דחק בו עד שנאלץ להסביר: "יום הדין מתקרב, ובאתי להיווכח בעיניי כיצד נראים פניהם של בעלי דין קודם כניסתם לדין..."

"נו, ומה ראיתם?" - התעניין רבי עמרם, ורבי יצחק דוד השיב: "הנה למשל ראיתי אחד שעמד בפתח הבנין חצי שעה ועישן לפחות עשר סיגריות מרוב לחץ... ותוך כדי ניגוש שוב ושוב אל ה'טוען רבני' שלו כדי לדון עימו בטענות שיעלה במהלך הדיון... את כל זה רציתי לראות כדי להרגיש מהו דין..."

ובידי הוה עובדה. התבקשתי פעם לעמוד בדין תורה, כדי להעיד עבור אחד הצדדים. אינני יכול לשכוח את המתח בו הייתי שרוי כשעמדתי לפני הדיינים, זאת למרות שלא הייתי בעל הדבר בעצמו. מרוב בהלה נסתתמו כל טענותי, ובקושי הצלחתי לומר את עדותי. זה המתח הטבעי שיש בבית דין, כל שכן הבעל דין עצמו, וכל שכן כשחיים ומוות תלויים בו!

ודווקא כשמרחיבים בענין זה, חובה להדגיש נקודה חשובה: במתח ובפחד כשלעצמם כמעט ואין שום תועלת. להיפך - זה עלול לגרום לייאוש ולרפיון ידים, ולא זו המטרה; כאן אנו עוסקים בהתבוננות המביאה להתעררות מעשית, לדריכות המעירה את האדם מתרדמתו ומאדישותו. מה שמתבקש מאיתנו הוא לגשת לראש השנה ברצינות, בכובד ראש; המתח והפחד מבורכים כשהם מובילים לעשייה נחושה ולהחלטות אמיצות, ולא חלילה חלישות הדעת.

מורי ורבי מרן הגאון רבי דוד פוברסקי זצ"ל, ראש ישיבת פוניבז', עוסק בנקודה זו בספר 'ישמרו דעת', בו נדפסו שיחותיו מהשנים

האחרונות. כה אמר:

"ברפואת הגוף ידוע, כי רופא שבא לאבחן מחלה חייב להיות רגוע וממוקד, אחרת לא יוכל לעשות את מלאכתו כראוי; וכך גם החולה צריך להיות רגוע ושליו, כדי שלא להפריע לאבחנה, ולכן הרופא מרגיע אותו בדברים לפני תהליך הבדיקה.

"כך הוא גם ברפואה רוחנית", אמר רבי דוד. "האדם צריך לעשות את המוטל עליו - אבל מצד שני להיות רגוע, לא להתעצב ולא להתבלבל. אדם עצוב הקרוב למבוכה, יתקשה לתפקד כראוי, ולא זו הדרך. עליו רק לחשוב במתינות, להתבונן אל תוך עצמו, ולעשות חשבון הנפש איך לתקן את עצמו לאט לאט. בזה", סיים רבי דוד, "יש תקווה שיוכל להתעלות".

לדברים שדיברנו, אודות האיכפתיות והיראה מהדין שעל כל אחד להרגיש בימים אלו, יש קשר ישיר לעבודה המרכזית של יום ראש השנה עצמו, היא - **עבודת המלכויות**.

שמעתי פעם מאחד מגאוני וצדיקי ירושלים, כי אחד מתלמידי מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל, ראה פעם את רבו יושב ומשנן עם עצמו, כמה ימים לפני ראש השנה, את פסוקי המלכויות בלהט ובהתרגשות.

כשהבחין ה'חפץ חיים' שהתלמיד מתחקה אחר מעשיו, הסביר לו ה'חפץ חיים' את פשרם: "הלוא עומדים אנו לפני ראש השנה, בו נקבל על עצמנו שוב עול מלכות שמים. והנה ידועים דברי הגמרא במסכת גיטין (נו, א) אודות רבן יוחנן בן זכאי שנפגש עם הקיסר ואמר לו: 'שלמא עלך מלכא! שלמא עלך מלכא!'. אמר לו הקיסר: 'חייב אתה מיתה פעמיים, האחד - על כך שאיני מלך ואתה קורא לי מלך! ושנית - על כך שאם אני מלך, מדוע התעכבת מלבוא אלי עד עתה?' בלשון הגמרא: "אי מלכא אנא, עד האידנא אמאי לא אתית לגבאי?" "ולכן לקחתי לעצמי פנאי", הטעים ה'חפץ חיים', "להתכונן כראוי לעבודת המלכויות, להתחבר לפסוקים ולהבינם היטב - עוד קודם ראש השנה, כדי שחלילה לא יטענו כלפי את טענת הקיסר לרבן גמליאל: "אי מלכא אנא, עד האידנא אמאי לא אתית לגבאי?... אני משתדל לבוא כבר בערב ראש השנה..."

במקהלות החסידים סיפרו אודות הרבי הקדוש רבי אהרן מקרלין זצ"ל, שכאשר הוא היה שומע את החזן מנגן 'המלך' תקפתו חרדה גדולה. פעם הוא הסביר על מה הוא כה נחרד. "אני חושש שיטענו עלי בשמים את טענת הקיסר בפני רבן גמליאל: "אי מלכא אנא, עד האידנא אמאי לא אתית לגבאי?"

זו עבודה שדורשת זמן רב ועבודה, ואינה נקנית ממילא ובבת אחת. הגאון הצדיק רבי **מרדכי צוקרמן** זצ"ל היה מכוון את תלמידיו בערב ראש השנה, כך: "צריך לנסות לצייר ציור מוחשי באמונה - במלכות השם יתברך. להתבונן היטב בהנהגת שכר ועונש שבבריא - בעבודת הזכרונות, ולהגיע לאמונה מושלמת בתורה מן השמים - בעבודת השופרות, עד שהאמונה בזה תהא ברורה וחושית, וכל זה לוקח זמן. לכל זה צריך הכנה והתבוננות כבר בימי האול"ל.

ידועה דרשתו של המשגיח דיישיבת חברון, הגאון הצדיק רבי **לייב חסמן** זצ"ל, דרשה אותה נשא בשנתו האחרונה לפני התקיעות בישיבה. הוא הביא דברים נפלאים בשם מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל, אשר

"פשוט מאוד" - ענה השען - "הסוללה היתה חלשה מאוד, על גבול סיומה, כל עוד שהשעון לא נפל, די היה במעט הכוח שנותר להמשיך להפעיל את השעון, אך ברגע שהשעון קיבל מכה, כבר לא היה בכוחה של הסוללה החלשה לשוב ולהפעילו..."

מה למד רבי אלימלך בידרמן מבקשת השכן לאשר לו תוספת בניה?

ואין מקטרגים ומשטינים העלולים חלילה לעכב מהבקשות להגיע אליו ית', על כן צריך לנצל זמן זה ולזעוק ולהתפלל אליו מעומקא דליבא... ומה נאים דברי הרה"ק בעל ה"יטב לב" מסיגעט ז"ע, עה"פ (איכה ב יט) "קומי רוני בלילה לראש אשמורות" - שזה קאי על ימי הסליחות, שבנ"א משכימים להתפלל באשמורת הבוקר, בשעה שהמשטינים עדיין נמים את שנתם, ובאותה שעה מסוגלות התפילות להתקבל, כי אין מי שיעכב בעדן.

הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, היה דבק בה"ת בכל מאודו ותמיד היה לנגד עיניו. פעם סיפר לתלמידיו שנסע עם בנו לירושלים, ובדרך נפל לו השעון ופסק מלעבוד, כאשר הגיעו לירושלים נכנסו לשען וביקשו ממנו שיתקן את השעון הנפול...

לאחר בדיקה קצרה אמר השען שהשעון כלל לא ניזוק מהנפילה, פשוט נגמרה לו הסוללה, הוא החליף סוללה והשעון חזר לעבודתו התקינה. רבי אברהם התפלל והביע את פליאתו לשען: "אם הנפילה לא גרמה לקלקול, כיצד יתכן שבדיוק ברגע הנפילה נגמרה הסוללה?"

"פשוט מאוד" - ענה השען - "הסוללה היתה חלשה מאוד על גבול סיומה, כל עוד שהשעון לא נפל, די היה במעט הכוח שנותר להמשיך להפעיל את השעון, אך ברגע שהשעון קיבל מכה, כבר לא היה בכוחה של הסוללה החלשה לשוב ולהפעילו..."

עתה עבר רבי אברהם ללמד לתלמידיו מוסר השכל מהספור הזה: "כן הדבר גם בעבודת ה': כל עוד אדם מלא במוסר ויראת שמיים, יכול הוא לעמוד מול מכות ונפילות שאורב לו היצה"ר, אך אם יראתו נחלשה והיא על גבול ההתרוקנות, אזי כל נפילה קטנה וכל רוח צד קלילה, תשבית אותו והוא לא יוכל לשוב לאיתנו בלי שיטעין את עצמו מחדש במוסר ויראת שמיים..."

הרב ישראל ליוש

"אתם נצבים היום בלכם לפני ה' אלקיכם" ... (דברים כ"ט, ט')

"מדרש אגדה: למה נסמכה פרשת 'אתם נצבים' לקללות? לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים חוץ ממ"ט שבתורת כהנים, הוריקו פניהם, ואמרו מי יוכל לעמוד באלו, התחיל משה לפייסם, אתם נצבים היום, הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כליה, והרי אתם קיימין לפניו" [רש"י]. דברי המדרש תמוהים! הרי אם אכן עם ישראל חי וקיים למרות שהכעיסו את הקב"ה, ולא עשה ה' עמהם כליה, וזאת נחמתם בעניים, אם כן, מה תועלת באמת יש בקללות, הרי הם לא ירתיעו את עם ישראל מלעבור על רצונו ית', כי יאמרו 'בלאו הכי לא יעשה ה' עמנו כליה'...? אלא, יישבו בספרים הק', שמשה רבינו הרגיע את עם ישראל לאחר ששמעו קללות כה חמורות, ואמר להם:

"אתם נצבים היום כולכם" - יודעים אתם כיצד תנצלו מהקללות ותישארו 'ניצבים' חיים וקיימים? "לפני ה' אלוקים" - אם אורח חייכם יהיה בצורה שה' אלוקים לנגד עיניכם, כי זוהי מטרת כל הקללות, להשיב לב בנים אל אביהם שבשמיים, שיחיו תמיד כאילו הוא עומד לפניהם וממילא מעשיהם והליכותיהם ישופרו בהתאם...

צדיקים ואנשי מעשה, אשר חיים בצל הקב"ה, כמאמרם ז"ל: 'שווית ה' לנגדי תמיד', יתרגמו ויפרשו כל מה שיקרה להם ובסביבתם למאמר ה', מה בא זה ללמדנו? ואיזה מסר מעביר לנו הקב"ה כאשר סיבב את המקרה כך?

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א סיפר, שפעם אחת בערב ראש השנה, ניגש אליו אחד משכניו וביקש ממנו שיחתום לו על אישור בניית עוד חדר לדירתו. רבי אלימלך עשה כך בשמחה, ובתמורה הציע לו השכן שגם הוא מסכים לחתום לו על בניית חדר לדירתו. "איני זקוק כעת לבניית עוד חדר" - ענה לו רבי אלימלך - "אך אני מתאר לעצמי שבאת לבקש ממני את האישור דווקא בערב ראש השנה, כי זהו זמן שאדם מחפש לעצמו זכויות לקראת יום הדין, ובוודאי בעת כזאת לא אתנגד לבקשתך..."

"לא זו היתה מחשבת" - אמר לו השכן - "הסיבה שבאתי דווקא כעת, כי שמעתי מאחד מהקבלנים הגדולים בעיר, שהמפקח על חריגות הבניה בבני ברק נסע לחוץ לארץ, ולכן כיון שאין בידי כל האישורים הנדרשים, זה הזמן הטוב ביותר לבנות..."

"כאשר שמעתי את דבריו" - אמר רבי אלימלך - "אמרתי שה' שלח אותו אלי כדי לעוררני, שבימי הסליחות הקב"ה נמצא קרוב לקוראיו,

Dirshu
דרשו ד' ועזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

Dirshu בזכות
התורה
ינצל העולם

כל השונרה הלכות בכל יום ניצול מהפורענויות

לקראת יומא דהלולא של מרנא 'החפץ חיים' קבלה טובה לימים הנוראים

**מצטרפים עכשיו ללימוד
'הדף היומי בהלכה'
ב'משנרה ברורה'**

לקבלת לוח 'הדף היומי בהלכה', לפתיחת שיעורים, לבדיקת מקום השיעור הקרוב אליך מוקד 'דרשו' 02-5609000

יהודי אחר, אזי יצליח להתנהג כמו שצריך על פי התורה! כך גם בכל חוג ועדה, לכל אחד יש את המעלות שלו. וזה היה הדבר הראשון שחיפש - המעלות".

"מעולם הוא לא גילה מה שנצור בלבו. הייתה לו דעה מגובשת בכל ענין וענין והכל היה בצלילות. הוא חי בזמנים קשים מאוד, ימים של עוני ומלחמה ומחלוקות, אך את דעתו הוא לא גילה. גם אני, כששוחחתי עמו על נושאים רבים, לא תמיד ידעתי את דעתו, הוא כלל לא הביע אותה, לפעמים לקח לי שנים רבות, בכדי לקשר ולהבין את דעתו על הדברים שאירעו בימים עברו. אך הוא עצמו לא נתן שבינו מה דעתו האישית, וכפי שאמרנו, הוא לא דגל בכך שיש לנהוג כמוהו".

הגאון רבי זלמן נחמיה גולדברג זצ"ל הוסיף לפרפרת נאה וסיפר: "מו"ח היה גם בעל רגש גדול. פעם אחת בראש השנה ספרתי לו שראיתי מעשה בספר אחד, שהיה אדם גדול שהיה ה'מקריא', והבעל תקיעה היה יהודי חסיד, והוא החל לבכות קודם התקיעות. אדם גדול שעמד לצדו גער בבעל התוקע: 'מה אתה בוכה? האם גם קודם אכילת מצה אתה בוכה? טרם קיום ועשיית מצוה לא צריך לבכות!'.

"והיה לו למו"ח צער גדול מזה כל הראש השנה, איך זה שמבטלים מיהודי הרגש של מצוה. גם לי היה צער גדול על זה שספרתי לו את המעשה. כי הוא ממש לא נרגע מזה כל ימי ראש השנה. 'וכי מה היה אכפת לו לאותו אדם, כי הבעל תוקע בוכה קודם התקיעות? אינני מבין!' - הוא חזר על פתגם זה שוב ושוב. כך בכל ההרגשות שלו היה מדוד ומזוג. והכל הגיע לידו מלימוד תורה לשמה. ו'לשמה' הכוונה ע"מ לקיים, וכל מה שלמד היה ע"מ לקיים".

"גם בסוף ימיו כשגופו היה חלש, אור תורתו האיר בכל קצווי תבל, הוא היה ביישוב הדעת עד הרגע האחרון, כמו בצעירותו. למרות חולשתו, הוא קיבל את כל אדם ואדם בחמימות ובסבר פנים יפות, במיוחד לאנשים אומללים, מסכנים, שבורים ונכאים, השתתף בשמחתם, וכשכאב להם היה מיצר בצערם ובצרותיהם, והם קיבלו ממנו נוחם".

"הוא היה אדם השלם, יחד עם היותו גאון הדור בתורה, בהלכה, בהוראה, בצדקות, בענווה, בחסד, ברוממות המידות, בתפארת האדם, במידת האמת, בישרות, מוכתר בכל מדה נכונה, במ"ח דברים שהתורה נקנית בהם - ועל כל זאת היה גם חד בדרא, בתחבולותיו להתלבש באצטלא של ענווה ופשטות, אותה השכיל והצליח לעטר באבני חן של צניעות, שכל כולה יופי והדר", **הפטיר אז חדב"ג הגאון רבי זלמן נחמיה גולדברג, את שיחתו המרתקת על חיי חותנו הגדול.**

(חלקים מתוך מאמר ב'המודיע' אלול תש"פ)

שהוא נכנס לעובי הקורה בכדי לברר ענין זה, היתה משום שאמו לקתה בשמייעתה, ונאלצה להשתמש במכשיר שמיעה, אך חששה להשתמש במכשיר בשבתות, כי בזמנו עדיין לא ידעו איך המכשיר פועל, ולכן הוא נכנס לעובי הקורה, לברר את העניין ביסודיות, ומכך יצא הספר".

"את נושא הטכנולוגיה בהלכה הוא בירר לא רק לגבי שבת קודש, הוא נכנס בעובי הקורה לברר את פרטי ההלכה בהגדרת ה'רמקול'. הוא בירר הדק היטב את כל צדדי ההלכה, רבות חקר, דרש וביירר אצל מומחים טכנולוגים בכל פרטי המכשירים השונים. הוא נשא ונתן עם כמה מחכמי תורה בעניין, ואף ערך מאמר הלכתי מקיף בענין זה, שהודפס בחוברת מיוחדת. וחזר והדפיס את הדברים שנית בספרו 'מנחת שלמה' [חלק א' סימן ט']. בירור נושא זה היה לא רק לגבי שבת".

ב'נועם שיח' המיוחד עם הגרז"נ זצ"ל, עמדנו על היסוד השלישי שהעולם עומד עליו: גמילות חסדים, לו הקדיש רבינו שעות רבות, וכך מספר: "ידוע ומפורסם, שכל איש מר נפש וכל מי שהיה לו איזו עגמת נפש, או שהיה צריך עצה ועידוד, מצא את מקומו בבית השווער ב'שערי חסד'. כל מי שנכנס אליו קיבל את כל מה שהיה צריך. ראו אנשים שנכנסו אליו כשפניהם עגומות, ויצאו שמחים כשצהלתם בפניהם. לכל אחד הוא מצא את המילה והעצה הנכונה ליעודד ולחזק".

"גם בגמ"ח בממון עזר לאנשים מבלי כל פרסום. הוא פעל רבות בענייני צדקה. הוא הראשון שהציע והנהיג להקים 'קופות צדקה ציבוריות', כדי למנוע מאנשי דלא מעלי שעשו מגביות וגייסו כספי צדקה לעצמם, והיה חשש שהכסף לא הגיע ליעודו. מעשי החסד והצדקה שהוא היה עומד מאחוריהם, היו מפעל של צדקה שלא ניתן כלל להבין איך הוא עצמו ניהל זאת, כשלא עירב שום איש בעולם בדרכים שבהן השיג את הכסף ופזרם לעניים ואביונים".

כחתנא דבי נשיאה, שזכיתם להתבשם מניחוחה של תורה, איך ניתן להסביר על כך שהיה מקובל על כל העדות והחוגים, וכי כולם התייחסו לפסקיו וקיבלו את דעתו הבהירה והברורה דעת תורה?

"מעבר לדבקות האמיתית שלו בתורה והלכה, הגדלות שלו באה לידי ביטוי באופן המיוחד שהתנהל עם ציבור שואליו מבקשי הוראתו, עם כל אחד ואחד נהג בתבונה ובחיבה. מעולם לא גילה לשומעי לקחו, מה הוא חושב בכל סוגיא וסוגיא. הוא גם לא קיבל את הגישה האומרת כי כל מה שקיים אצלו, הרי זה כשר למהדרין, ואילו מה שקיים אצל האחר, הוא פסול".

"שמעתי ממנו הרבה פעמים שאמר: 'לכל אדם יש מעלות וחסרונות, וכל אחד צריך להשתדל לקחת את המעלות של השני ולנסות להחדירן אצלו. בשעה שיהודי לומד להביט במעלותיו של

קבל את גליון 'לקראת שבת' ישירות למייל
שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

רוזובסקי זצ"ל, שכתב לו: יקירי ואהובי, בכל מקום שאליו הגעת, בכל מקום שבו אתה נמצא, אני רוצה לפגוש אותך ולשוחח אתך. הבחור לא היה יכול לעמוד מול פרץ רגשותיו, ופשוט ברח מהמקום בו היה והגיע לשיבה. הוא פגש את ראש הישיבה, שהמתין לו כל כך, והקדיש בעבורו לילה שלם כדי לשוחח עמו, ובסופו של דבר - שב לשיבה.

כל אחד מאתנו מקבל מכתב כזה מהקדוש ברוך הוא עצמו, בימים אלו וגם כל השנה. גם הוא, בחיבה גלויה, מבקש מאתנו בתחנונים: בכל מקום שאתם נמצאים, מכל מקום שאליו התדרדרתם, צאו מהבוץ, אני רוצה אתכם שוב לידי. בואו אליי, בואו, רק תבואו - - - איך אמר פעם המשגיח הגר"ש וואלבה זצ"ל? אם היו שואלים אותנו חידה: מהו הזמן שכל הבריאה שמחה וחוגגת בו? היינו משיבים ואומרים שכך יהיה מן הסתם רק כאשר יבוא המשיח. ומה היא האמת? "ישמחו השמים ותגל הארץ, ירעם העם ומלואו, יעלוו שדי וכל אשר בו", ומתי? "לפני ה', כי בא לשפוט את הארץ!"

הדין והמשפט של הקדוש ברוך הוא מעורר את כל הבריאה לעלוו ולשמוח. המטרה של המשפט העליון היא - שנזכה בחיים טובים יותר. לכן קורא לנו הקב"ה לבוא אליו, שנחזור בתשובה, כדי שיוכל להשפיע עלינו את כל ההשפעות הטובות.

(מתוך 'מרווה לצמא')

ידע לעשות את ההפרדה בין השמחה ובין היראה. אולם בדורותינו החלושים איבדנו את ההבחנה הזו. אנחנו לא מסוגלים להגיע בקלות לדרגה של האלול של קלם או נובהרדוק.

השלב הראשון בימי התשובה הוא השמחה על הזכות שניתנה לנו. רק מי שכבר איתן בשמחה פנימית זו, הוא זה שיכול להתחיל לחשוב על הצד השני - של החרדה מאימת הדין - בלי שמחשבות אלו תפגענה באושר הפנימי ובשמחה הגדולה של חודש אלול.

אבל איך אדם מסוגל להיות בשמחה, כאשר הוא יודע כמה עיוות וחטא בשנה האחרונה?

זהו השורש לבלבול הגדול, התוקף אותנו בימים אלו, כאשר אדם חושב שכבר אין לו כפרה, כי הוא חטא ושב, חטא ושב, ועוד פעם נפל, עד שהיאוש אוחז בו. כן, הוא מאמין שהימים האלו מסוגלים לתשובה, ושהקדוש ברוך הוא נמצא כאן, אבל כל זה נוגע לחבריו. הוא? זה שהכעיס כל כך את בוראו? אין לו תקנה.

כך הוא חושב, אבל מה לעשות שהקדוש ברוך הוא חושב אחרת? מה לעשות שאלוקי מרום רוצה גם בתשובת רשעים גדולים ממנו בהרבה?

היה פעם בחור, שבעקבות משבר עזב את הישיבה, פעם אחת קיבל גלויה מחבר בשם שמואל. הוא לא זכר חבר בשם כזה, אך כאשר פתח את המכתב - התעלף כמעט. היה זה ראש הישיבה הגר"ש

המשך מעמוד 12 | הגאון רבי ראובן אלבי שליט"א

התשובה היא, שכאשר אדם מעמיק בדברים הוא מתחבר לקדושה. זה כוחה של התורה הקדושה, שהיא מתברת את הלומד לה', והוא מקבל שפע אלוקי מהעולם העליון, המשפיע עליו להתחבר לגמרא. לא רק צעירים באים לטעום ולשמוע, היו גם אנשים מבוגרים שבאו רק לשיעור בודד, כדי לבדוק, לנסות, ולא יכלו להפסיק. אחד מהם הוא בן למעלה משמונים, וכבר אינו בקו הבריאות. לפני מספר שנים לא ידע מילה בגמרא, וכעת אינו מוכן ללכת הביתה לישון, "אני חייב ללמוד את הגמרא, איני מסוגל לעזוב" הוא אומר. ראייתו אינה במיטבה, והוא יושב כשזכוכית מגדלת בידו ולומד דף אחר דף!"

(מתוך הספר 'משכני אחרך')

אחינו התועים רחוקים כל כך, אינם יודעים ואינם מכירים מושגי יסוד ביהדות. צריך להבין שהבורות שלהם כה גדולה, שאי אפשר לומר שהם אינם מאמינים, הם פשוט לא יודעים! אך כשנותנים להם לטעום, להרגיש מעט את אור התורה - או אז הם רואים את האמונה בעיניים, ואינם מסוגלים להתנתק מהתורה הקדושה.

הגיע לשיבתנו נער צעיר כבן ארבע-עשרה, שמע שיעור וטען: "לא התחברתי". "הישאר שבוע נוסף!" הצעתי לו, והוא נשאר. בסוף השבוע ציינתי בפניו: "אני רואה אותך כל הזמן לומד!"

"אכן, אינני יכול להפסיק את הלימוד!"

והדבר מדהים, כיצד קורה שתוך יום יומיים הם מתחברים כל כך?

המשך מעמוד 15 | הרה"ג רבי מאיר צימרוט שליט"א

והשיב: "קבלתי על עצמי לברך מתוך ברכון, וכאן יש מילה אחת מטושטשת ומחוקה. אם קבלתי על עצמי, אני צריך לרוץ להביא ברכון אחר, כדי להגיד את המילה הזאת דווקא מתוך ברכון ולא בעל פה!"

אפשר לקבל משהו קטן, כמו: לחלק את הברכה לשלושה חלקים - ברוך אתה ה', אלוקינו מלך העולם, בורא פרי העץ - אבל לעשות משהו!

(מתוך הספר 'דורש טוב - אלול ראש השנה')

מישהו יכול להסביר לי מה הקשר בין 'אשר יצר' למזוזה?!"

ברגע ששמעתי את זה, הבנתי שהוא שומר מכל משמר על הקבלה הקטנה שקיבל. וכיום - היודעים אתם כמה התקדם אותו אברך? כמה התעלה? אני רואה אותו ברחוב ומתפעל מיראת השמיים שלו! וכל זה בגלל קבלה אחת קטנה...

שמעתי על אדם שקיבל על עצמו לברך ברכת המזון מתוך ברכון. פעם בחג הסוכות, באמצע ברכת המזון, עזב את הסוכה, הלך הביתה והביא ברכון אחר. שאלו אותו: "למה הלכת באמצע?"

שְׁבִיטֵיכֶם וְקִנְיֵיכֶם וְשִׁטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ יִשְׁרָאֵל, כי כל אחד חייב בערבות לפי דרגתו הרוחנית, כמו שאמרו חז"ל (שבת נד, ב): 'כל מי שאפשר למחות לאנשי ביתו ולא מיחה - נתפס על אנשי ביתו; באנשי עירו - נתפס על אנשי עירו; בכל העולם כולו - נתפס על כל העולם כולו'.

אם כן, זהו פירוש הכתוב: 'ראשיכם' - הם הגדולים שבכולן, שיכולין למחות בכל ישראל, אלו יתחייבו על הכל; 'שבטיכם' - כל שבט ושבט יתחייב על שבטו; 'קנייכם ושוטריכם' - כל זקן יתחייב על משפחתו, כל איש ישראל - הם ההמון, כל אחד יתחייב על אנשי ביתו. נמצאנו למדים שככל שאדם מרומם יותר, קרוב יותר לה' - הוא מחויב יותר מטעם ערבות בהשבת יהודים לאביהם שבשמיים. זה, כנראה, היה הדחף הבלתי נגמר של אבא, להשיב את לב הנוער בתשובה.

(עפ"י הספר 'אור השבת')

בפרשתנו, פרשת ניצבים, אנו למדים על עניין ערבות ישראל איש לאחיו. פרשתנו פותחת בפסוק: 'אַתֶּם נִצְבִּים הַיּוֹם בְּלִפְנֵי ד' אֱלֹהֵיכֶם'.

רבינו 'האור החיים' הקדוש מתעכב על פירוש הכתוב: "למה הוצרך לפרט 'ראשיכם', ולא הספיק לומר בדרך כלל - כולכם?" עוד מקשה 'האור החיים' על המשך הפסוק: "לעברך בברית ד' אלוקיך ובאלתו"; והלוא בסוף הפרשה הקודמת קראנו לאמור (דברים כח, סט): "אלה דברי הברית אשר ציווה ה' את משה!" ואם כן, על איזו ברית מדובר עתה?

מבאר ה'אור החיים': "כוונת משה בברית זה, היא להכניסם בערבות זה על זה, כדי שישתדל כל אחד בעד חברו לכל יעבור פי ה', ויהיו נתפסים זה בעד זה". זו הברית שציווה ה' כאן בפרשתנו - להיות ערבים זה לזה.

"לכן הדגיש משה רבינו את ההדרגות שיש בבני ישראל: "רְאִשֵׁיכֶם"

תנאים, אמוראים, גאונים, סבוראים, ראשונים ואחרונים - בכל ראש השנה ערכו 'קבלת פנים' לקדוש ברוך הוא, לפי רמת ערכם ודרגתם, וכך גם בדור האחרון שלנו.

ומה דורשים מאיתנו? "נאר ווארף נישט קיין שטיינער", "לפחות רק אל תזרקו אבנים..." "אך בהשם אל תמרודו". לא מבקשים מכם קבלת פנים כמו הראשונים והנביאים. זה לא בדרגה ולא במעמד שלכם - אך לכל הפחות כשהוא נמצא כאן, לא למרוד בו, לא להמרות את פיו! לפחות זה!

"עיקר העבודה בראש השנה", הרעים רבי לייב חסמון, "הוא לדעת כי יש לנו עסק עם מלך! מלך מלכי המלכים! אנשים מבקשים, מתחננים, מתפללים ומפצרים - הכל צריך ונחוץ, אבל עיקר העבודה צריכה להיות הרגשה של מלכות, שעומדים לפני מלך, מלכו של עולם! עם הכרה זו ניתן לפעול יותר מכל הדברים האחרים, שכן מלך לא קצרה ידו: הוא יכול לתת ולהושיע ללא גבול".

וכיון שזו המטרה שלנו בראש השנה, הרי שדבר ראשון יש להשתדל 'שלא לזרוק אבנים...' 'לב יודע מרת נפשו', וכל אחד צריך לפשפש במעשיו, ולבדוק מהו הדבר אותו הוא יעשה לכבודו של המלך שמגיע אליו לביקור. הגם אם תהיה זו התחזקות מועטה, אך העיקר להראות את ההכרה במלכותו יתברך!

עלינו לחשוש ולהיזהר בכל הנהגה שעלולה לסתור את הכרת המלכות, ואת מציאות המלכות. כמה דברים אנשים דשים בעקביהם כל השנה כולה - כעס, לשון הרע, זלזול בתפילה ועוד כהנה וכהנה. זה חמור כל השנה, אבל בראש השנה זה חמור שבעתיים - כי המלך כאן, וכשהמלך כאן אסור לזרוק אבנים! אם לא עושים את העבודה בשלימות, אם אין לנו כוחות ויכולות לעשות את מה שבאמת נדרש ממנו - לפחות נקפיד לא להשליך אבנים על המלך...

(מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

עבור דורינו השפל הם עומדים בעצם בבסיס עבודת המלכויות: קיסר רוסיה יצא פעם לסיור ברחבי ממלכתו האדירה, ובכל מקום אליו הגיע נערכה לכבודו קבלת פנים מפוארת. הטקס הראשון התקיים בעיר המלוכה פטרבורג עצמה, וכיאות לעיר הבירה הוא נערך בשלימות, עם כל גינוני המלכות המתבקשים והראויים. בהמשך המסע, התקיימו קבלות פנים בערים חשובות נוספות, כמו מוסקבה למשל, שגם בה נערך מעמד מכובד מאד - אך לא הגיע לרמת ההשקעה והפאר שהיו בפטרבורג. כך המשך הסיור מעיר לעיר, ובכל מקום קבלו את פניו וכבדו אותו לפי ערכם; אמנם ככל שהתרחק מן המרכז לעבר הפריפריה וליישובים הנידחים יותר, פחתו סממני הכבוד וההשקעה בטקסים לכבוד המלכות, אך כולם עשו כל שביכולתם.

המסע נמשך ונמשך, ויום אחד נודע לראש כפר נידח במיוחד, כי הקיסר בכבודו ובעצמו עומד לעבור בכפר. הוא נחרד מהידיעה, שכן מנהגם של תושבי המקום הנבערים, היה לכבד בזריקת אבנים ושאר מזיקים כל אחד שנקלע בטעות לכפרם...

הוא כינס בבהילות את כל תושבי הכפר לכינוס דחוף, וסיפר להם על הביקור המתקרב. "אין ביכולתנו לכבד את הקיסר או לעשות משהו מכובד עבורו, אבל אבקש ממכם בכל תוקף דבר אחד: רק אל תשליכו אבנים על מרכבתו..."

אמר ה'חפץ חיים' כך: השכינה הקדושה יורדת לעולם בכל ראש השנה - "דרשו השם בהמצאו", אומרים חז"ל, אלו הימים הנוראים. הקדוש ברוך הוא יורד כאן לעולם מן השמים, ונערכות עבורו 'קבלות פנים'. קבלת הפנים הראשונה בעולם היתה אצל האבות שהיו 'מרכבה לשכינה', שיא הדרגה של 'קבלת פנים' כראוי וכנדרש. אחר כך היתה 'קבלת פנים' של משה רבינו והנביאים, שגם היתה ברמה גבוהה שאין לתאר כלל, אבל לא היתה דומה לזו של האבות. וכך בכל דור ודור:

24
שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 2 3 4

הרב **מאיר שפרכר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2 2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2 1

הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 2 6

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הר' **אברהם פוקס** הי"ו
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הרצאות ושיעורים לחודש אלול
שיעורים והרצאות לחודש אלול,
ראש השנה והחגים

שלוחה 72

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס** הי"ו
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

◆ האם מותר לברור עצמות עוף ביום טוב?

◆ האם מותר לייצר גבינה ביום טוב?

◆ איזו רחיצה מותרת ביום טוב?

באופן שיש בו עשיית כלי, או תיקון כלי.

מהלכות שבת ויום טוב

• חיתוך פירות וירקות לחתיכות קטנות, אסור בשבת משום מלאכת 'הטוחן'. וביום טוב, מותר הדבר, אך רק באמצעות סכין, או כלי אחר שאינו מיועד לחיתוך כמות גדולה.

• ייצור גבינה, באופנים מסוימים אסור בשבת משום מלאכת 'בונה'; ובכל מקרה, אסור הוא בין בשבת ובין ביום טוב, משום 'עובדין דחול', שנראה הדבר כאילו מייצר גבינה לצורך ימות החול.

• לדעת השולחן ערוך, מותר לטבול כלים בשבת, אך כתב שירא שמים יחמיר, ולדעת אחרונים רבים אסור לטבול כלים בשבת. וניתן לתת את הכלי במתנה לגוי, ולשוב ולשואלו מהגוי, ובכך נפטר הכלי מטבילה, כיון שהוא שייך לגוי.

• על מנת למנוע נשיאת משאות באופן הנראה כ'עובדין דחול', וזלזול בקדושת יום טוב; אסרו חכמינו ז"ל להרבות בכמות המשא ביום טוב, וכן ציוו לשנות את צורת הנשיאה מהצורה המקובלת.

• אסור לחמם מים ביום טוב לצורך רחיצת כל הגוף, או רובו. ואף כשהמים חוממו ביום טוב בהיתר, כגון לצורך שתייה, אסור לרחוץ בהם את כל הגוף, או רובו, בין באמבטיה ובין במקלחת. ואף רחיצת איבר איבר בנפרד אסורה, כאשר רוחץ את כל איברי הגוף, או את רובם, ברצף. מאידך, מותר לרחוץ במים שחוממו ביום טוב, את הפנים, כפות הידיים, וכפות הרגליים; ומותר אף לחמם מים לשם כך. ונחלקו הפוסקים בנוגע למים שהתחממו ביום טוב מאליהם - כגון באמצעות 'דוד שמש' - אם דינם כמים שחוממו ביום טוב.

מהלכות מלאכת 'ברור' ביום טוב

• אסור 'לברור' ביום טוב באמצעות כלים המיועדים לברירת כמות גדולה לצורך תקופה ארוכה, כיון שהדבר נראה כעשיית מלאכה ביום טוב לצורך ימות החול.

• עצמות עוף, וכיוצא בהם - יש אומרים שאסור לברורם ביום טוב אפילו בידיים, כיון שזוהי צורת ברירתם בימות החול; ויש מתירים, כיון שמקובל לברורם לצורך אותו היום בלבד.

• הברור ביום טוב - עליו למעט בטירחה, ולכן, אם הטירחה בברירת האוכל מרובה מהטירחה בברירת הפסולת, יברור את הפסולת; ואם להיפך, יברור את האוכל.

• מותר לסנן משקה ביום טוב, בתנאי שהסינון בצורה שבה נהוג לסנן כמות גדולה לצורך תקופה ארוכה. ואם סינון מוקדם בערב יום טוב לא היה פוגם בטעמו, אין לסננו כי אם ב'שינוי'.

מלאכות המותרות ביום טוב

• המלאכות 'הוצאה' ו'הבערה' (ומלאכות נוספות), מתוך שהותרו ביום טוב לצורך אוכל נפש, הותרו אף שלא לצורך אוכל נפש.

• כל מלאכה שהותרה ביום טוב, לא הותרה אלא לצורך 'השווה לכל נפש', דהיינו, שהדבר שעבורו נעשית המלאכה, הוא דבר הראוי ומתאים לכל אדם, ולא דבר שצורכים אותו אנשים מפונקים בלבד, אנשים במצב מסוים בלבד, וכדומה.

• פתיחת אריזות ביום טוב באופן שאסור לפותחם בשבת - כאשר לא היה ניתן לעשות זאת בערב יום טוב - מותרת, אך נחלקו הפוסקים אם מותר להורות כן לאחרים. ויש אומרים, שאם ניתן לפתוח את האריזה בדרך קלוקל, אסור לפותחה